

§ 12 Miljøgodkendelse af

Svineproduktionen

Stenderupvej 23
6100 Haderslev

v/Niels Agerbo Hansen

INDHOLDSFORTEGNELSE

SAGENS BAGGRUND	3
KOMMUNENS AFGØRELSE	4
VILKÅR OG VURDERING	5
GENERELLE FORHOLD	5
LANDSKABELIGE HENSYN OG LYS	6
HUSDYRBRUGETS ANLÆG	8
Dyrehold.....	8
Stalde (typer, ventilation, vask).....	9
Vandindvinding.....	11
Spildevand	11
Gødningsoptagelse og håndtering.....	12
Husdyrbrugets ophør	13
FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG.....	14
Ammoniak.....	14
Lugt	15
Støj.....	16
Støv	17
Olie og kemikalier	18
Affald	18
Skadedyr	19
Transport.....	19
AREALER	20
Udbringningsarealer	20
Fosforoverskud og erosion	21
Nitratudvaskning - overfladevand	22
Nitratudvaskning - grundvand.....	23
Naturarealer og Natura 2000	23
RENERE TEKNOLOGI/BAT	31
EGENKONTROL	32
ALTERNATIVER	33
HØRINGER	35
KONKLUSION	47
OFFENTLIGGØRELSE, KLAGEVEJLEDNING OG UNDERRETNING	48
BILAG.....	50
Bilag 1. Grundlag for vilkår og lovgivning	51
Bilag 2. Kort over placering af anlæg	52
Bilag 3 Kort over naturarealer	53
Bilag 4. Kort A over næringsstoffølsomme områder/arealer i Haderslev Kommune....	55
Bilag 5. Kort B over næringsstoffølsomme områder/arealer.....	56
Bilag 6. Placeringen af afhentningspladsen til døde grise.....	57
Bilag 7. Beredskabsplan	58
Bilag 8. Ansøgning	59

SAGENS BAGGRUND

Haderslev Kommune har d. 31.12.2007 modtaget ansøgning om udvidelse af svineholdet på Stenderupvej 23, 6100 Haderslev fra 550 søer, 13.000 smågrise og 1.540 slagtesvin svarende til 246,70 DE til 1.000 søer, 26.000 smågrise og 8.860 slagtesvin svarende til 634,91 DE. Ansøger ønsker at bygge 2 nye gyllebeholdere begge på 4.000 m³, en ny løbe-/ kontrol og drægtighedsstald på 4.200 m² samt ændring af en nuværende stald til farestald.

Derudover er der søgt om miljøgodkendelse til at gennemføre den planlagte udvidelse af svineholdet og anlægget inden 2014, da udvidelsen foretages i 2 etaper ud fra et økonomisk hensyn.

Haderslev Kommune har modtaget ansøgningskema med bilag, skema nr. 3581 version 12 den 9.07. 2009. Oplysninger fra ansøgningen udgør ansøgers redegørelse. Herudover har kommunen modtaget tilføjelser og ændringer som følge af sagsbehandlingen.

Husdyrbruget på Stenderupvej 23, 6100 Haderslev er omfattet af Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug nr. 1572 af. 20. december 2006, og kommunen er godkendelsesmyndighed.

KOMMUNENS AFGØRELSE

Haderslev Kommune meddeler miljøgodkendelse efter Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug § 12, stk. 2 på Stenderupvej 23, 6100 Haderslev matr. nr. 12 m. fl. Grarup ejerlav, Grarup til udvidelse af dyreholdet til 634,91 DE i svin og til opførelse af 2 nye gyllebeholdere begge på 4.000 m³, en ny løbe-/ kontrol og drægtighedsstald på ca. 4.200 m² samt ændring af en nuværende stald til farestald. Godkendelsen meddeles på de vilkår, der fremgår af vilkår og vurderingsdelen og på de oplysninger der er anført i ansøgningen version 12, bilag.

Afgørelsen forudsætter, at der gives tilladelse til etablering af gyllekøling i staldene efter Miljøbeskyttelseslovens § 19.

Ligeledes forudsætter afgørelsen, at der gives miljøgodkendelse af aftalearealerne efter Husdyrlovens § 16.

Retsbeskyttelsesperioden for miljøgodkendelsen udløber 8 år efter denne meddelelse, eller såfremt den påklages, 8 år fra meddelelsen af klagemyndighedens afgørelse. Vilkårene kan dog til enhver tid ændres efter reglerne i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug § 40 stk. 2.

Kommunen vil tage denne godkendelse op til regelmæssig revurdering i 2017, jf. bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug § 17.

Miljøgodkendelsen omfatter hele husdyrbruget. Det vil sige både de eksisterende og nye anlæg samt bedriftens samlede arealer.

Der er ikke med denne miljøgodkendelse taget stilling til evt. tilladelser og godkendelser efter anden lovgivning som f.eks. Byggeloven eller Arbejds miljøloven.

Miljøgodkendelsen er udarbejdet af:
Haderslev Kommune

Tilsynsmyndighed:
Haderslev Kommune

Sagsbehandler: Helle Eckmann, NIRAS og Håkon Karlsen, Haderslev Kommune
Kvalitetssikring: Haderslev Kommune
Journalnummer: 07/23584

Haderslev, den 30.9.2009

Navn på sagsbehandler

VILKÅR OG VURDERING

GENERELLE FORHOLD

Vilkår

Indretning og drift

1. Bedriften skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningen, og med de ændringer der fremgår af godkendelsens vilkår.
2. Et eksemplar af miljøgodkendelsen skal til enhver tid være tilgængelig på virksomheden. Eventuelt driftspersonale skal være orienteret om miljøgodkendelsens indhold.
3. Virksomheden må ikke foretage ændringer, hverken bygnings- eller driftsmæssigt, før ændringen er godkendt af Haderslev Kommune.
4. Godkendelse til at udføre den planlagte udvidelse af svineholdet (fra 246,70 DE til 634,91 DE) og anlægget bortfalder, såfremt den ikke er fuldt udnyttet inden 5 år efter offentliggørelsen. I ansøgningsmaterialet er der beskrevet, at udvidelsen ønskes gennemført i 2 etaper, som vil strække sig over 5 år. I etape 1, som skal være færdig indenfor 2 år, etableres den ene gyllebeholder, mens den anden gyllebeholder, den nye stald og den ændrede indretning af en eksisterende stald til farestald gennemføres i etape 2.
5. Bedriften skal underrette Haderslev Kommune, når besætningen/produktionen er nået op på 634,91 DE.
6. Såfremt besætningen/produktionen ikke er nået op på 634,91 DE senest 5 år efter godkendelsens meddelelse, skal Haderslev Kommune underrettes om besætningens/produktionens størrelse på dette tidspunkt.
7. Et eksemplar af miljøgodkendelsen skal til enhver tid være tilgængelig på virksomheden. Eventuelt driftspersonale skal være orienteret om godkendelsens indhold.

Driftsforstyrrelser og uheld

8. På ejendommen skal der altid forefindes en detaljeret beredskabsplan der fremgår af selvstændigt bilag vedlagt miljøgodkendelsen. Beredskabsplanen skal fortælle hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det omgivende miljø. Beredskabsplanen skal placeres så alle ansatte på ejendommen har fri adgang til den. Hvis der benyttes arbejdskraft, som ikke læser og forstår dansk, skal beredskabsplanen være affattet på et for dem forståeligt sprog.
9. Virksomheden skal indrettes og drives så spild og andet ukontrolleret udslip af gylle og andre forurenende stoffer forhindres eller forebygges, og sådan at skadernes omfang begrænses, hvis der alligevel sker uheld.
10. Uheld, herunder svigt af de forureningsbegrænsende foranstaltninger, skal straks udbedres og anmeldes til tilsynsmyndigheden/-beredskabet.

Vurdering

Der er stillet vilkår om at virksomheden skal drives som ansøgt, at driftspersonale skal være bekendt med miljøgodkendelsens indhold, samt at der ikke kan foretages ændringer, der ikke er godkendt af Haderslev Kommune. Vilkårene skal sikre at virksomheden drives i overensstemmelse med miljøgodkendelsen, samt at der ikke sker ændringer, der kræver fornyet miljøgodkendelse inden evt. ny miljøgodkendelse er givet.

Det er en forudsætning for afgørelsen at stuehusene på Stenderupvej 23 og 25 ikke er en del af virksomheden og således ikke omfattet af denne godkendelse.

Ansøger ønsker af økonomiske årsager at realisere det samlede projekt over en periode på 5 år, da det giver mulighed for, at ansøger selv kan lave en del af byggeriet og på den måde holde omkostningerne nede, hvilket på sigt medvirker til at give en mere sund forretning.

Udvidelsen bliver gennemført i 2 etaper. I etape 1 udvides husdyrholdet til 550 årssøer, 13.000 smågrise 7,2-30 kg og 10.400 slagtesvin 30-102 kg, svarende til 499,34 DE. I etape 1 skal der bygges en ny gyllebeholder på 4.000 m³. Etape 1 gennemføres inden for 2 år.

I etape 2 udvides husdyrholdet til 1.000 årssøer, 26.000 smågrise 7,2-30 kg og 8.860 slagtesvin 30-102 kg, svarende til 634,91 DE. I etape 2 nedlægges de nuværende stalde med boksede søer. Der bygges en løbe-/kontrol- og drægtighedsstald til løsgående drægtige søer. Derudover etableres der en farestald inden for de eksisterende bygningsrammer. Endvidere skal der bygges en ny gyllebeholder på 4.000 m³. Etape 2 gennemføres inden for 5 år.

Der er stillet vilkår om at miljøgodkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra denne afgørelse. Med "udnyttet" menes, at det ansøgte byggeri er taget i brug, og der er indsat et dyrehold svarende til fuld belægning med svin i staldene, og at produktionen efterfølgende har et omfang der efter 12 måneder svarer til den fulde årsproduktion.

Haderslev Kommune skal underrettes, når dyreholdet er på det ansøgte niveau. Dermed bliver kommunen bekendt med at miljøgodkendelsen er udnyttet. Er det ansøgte niveau ikke nået, når fristen på 5 år er forløbet, skal kommunen underrettes om dyreholdets størrelse på dette tidspunkt, dette vil så være det tilladte dyrehold fremadrettet jf. kontinuitetsprincippet.

Der er udarbejdet en beredskabsplan i tilfælde af uheld, bilag 5. Det vurderes at beredskabsplanen er tilstrækkelig til at stoppe og begrænse uheld og heraf følgende konsekvenser for det omgivende miljø.

LANDSKABELIGE HENSYN OG LYS

Vilkår

11. Udendørs belysning og lys fra stalde må ikke medføre lysgener for omkringboende, eller skæmme landskabet på en måde som af tilsynsmyndigheden vurderes at være væsentlig.
12. Der skal være natsænkning på belysningen i staldene i den periode, hvor der ikke er aktivitet.
13. Der skal etableres beplantning vestlige, nordlige og østlige side af de to nye gyllebeholdere med høje egnspecifikke arter. Beplantningsbælterne skal bestå af minimum 5 rækker, og plantes senest et år efter den enkelte gyllebeholder er opført. For beplantningerne gælder det at de skal etableres og stedse vedligeholdes af ejer så de i løbet af 4-5 år giver en vedvarende, effektiv afskærmning.
14. Der skal etableres beplantning på den nordlige side af slagtesvinestalden (bygning nr. 9) og på nordsiden af Løbe-/kontrol og drægtighedsstald (bygning nr. 10) med høje egnspecifikke arter. For begge beplantninger gælder det at de skal etableres og stedse vedligeholdes og så de i løbet af 4-5 år giver en vedvarende, effektiv afskærmning. Beplantningsbælterne skal bestå af minimum 5 rækker, og plantes senest et år efter den enkelte bygning er opført.
15. Det levende hegn på vestsiden af de eksisterende gyllebeholdere skal vedligeholdes således at det giver en vedvarende og effektiv afskærmning.
16. Teltoverdækningen til de 2 nye gyllebeholdere skal fremstå i en afdæmpet mørk farve.
17. Taget på den nye drægtighedsstald skal fremstå i en afdæmpet mørk farve.

Vurdering

Området er i Regionplan 2005-2012/Kommuneplan, som er ophøjet til Landsplandirektiv udpeget til uforstyrret landskab. Den nye stald og de nye gyllebeholdere opføres i tilknytning til eksisterende anlæg. På den baggrund og på baggrund af de stillede vilkår om afskærmende beplantning vurderes det at beliggenheden af anlægget ikke påvirker landskabsudpegningen væsentligt. Der er ingen udpegninger af værdifulde landskaber, bevaringsværdige kulturmiljøer eller fredede områder i nærheden af ejendommens anlæg.

Uforstyrrede landskaber:

Der er både bygninger og arealer inden for udpegningen "Uforstyrrede landskaber",

Der bygges en ny drægtighedsstald som kommer til at fremstå i Røde mursten som de eksisterende stalde og med fx mørk gråt eternittag. Bygningshøjden vil blive ca. 8,5 m, hvilket er en smule højere end resten af anlægget. Den nye stald erstatter en nuværende bygning, som anvendes til maskinhus/ kornlade. Bygningernes placering fremgår af bilag 2.

Med de ansøgte farver og materialer falder den nye stald bygning godt ind i det eksisterende anlæg. Der etableres et 5-rækket hegn nord for den eksisterende slagtesvinestald, (bygning nr. 9) og på nordsiden af drægtighedsstalden (bygning nr. 10) og på nordsiden af de to nye gyllebeholdere på hver 4.000 m². I tillæg er der stillet vilkår om at det levende hegn på vestsiden af de eksisterende gyllebeholdere skal vedligeholdes således at det giver en vedvarende og effektiv afskærmning.

Med de ansøgte farver og med vilkår om etablering af afskærmende beplantning vurderes anlægget at kunne placeres uden at påvirke omgivelser væsentligt. Ved beplantning rundt om gyllebeholdere er det vigtigt at beplantningen har en passende afstand til beholderen for at undgå, at beplantningens rødder påvirker beholderens tæthed.

Fra den nye staldbygning nr. 10 vil der være ca. 55 m til beboelsen på den samme ejendom. Nye stalde og gyllebeholdere overholder afstandskravet på 30 m til skel.

Når der gælder afstand fra stald til vej lukkes stald 1 og 2 i forbindelse med udvidelsen, således at afstandskravet på 15 m til vej efter udvidelsen vil blive overholdt ved det ældste staldanlæg. Når det gælder stald 7 og 8 ligger de ca. 10 fra vejskel. Afstandskravet på 15 m til vej er således ikke overholdt. I forbindelse med, at de 2 stalde er blevet bygget, er det ikke anmeldt at staldene ikke overholder afstandskravet til vej. Og der foreligger ikke en dispensation fra afstandskravet.

Der dispenseres herved fra afstandskravet på 15 m (§ 8 stk. 1 nr. 4 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1757 af 22. dec. 2006), således at placeringen af de eksisterende stalde 7 og 8 i en afstand af 10 m fra offentlig vej lovliggøres.

Haderslev Kommune vurderer at placeringen af de eksisterende stalde ikke medfører væsentlige gener for færdslen på Stenderupvej. I forbindelse med Haderslev Kommunes vurdering er der taget i betragtning, at der er tale om en lovliggørelse, og at det i den konkrete sag vurderes at være uproportionalt at kræve en fysisk lovliggørelse i forbindelse med de allerede opførte stalde, som ville være en følge af, at der ikke meddeles dispensation fra afstandskrav til offentlig vej.

Desuden er der sat vilkår for at begrænse lyspåvirkningen af omgivelserne.

Ud fra det oplyste og med ovennævnte vilkår, vurderes at de nævnte forhold ikke vil kunne påvirke miljøet væsentligt.

HUSDYRBRUGETS ANLÆG

Dyrehold

Vilkår

18. Godkendelsen omfatter i 1 etape (0 til 2 år efter den er givet) maksimalt:

- 550 årssøer med smågrise indtil 7,2 kg
- 13.000 smågrise (7,2-30 kg)
- 10.400 slagtesvin (30-102 kg)

Ovenstående svarer til i alt 499,34 DE beregnet i.h.t. bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. (bek. nr. 1695 af 19. december 2006).

19. Godkendelsen omfatter når 2 etape er udført maksimalt:

- 1.000 årssøer med smågrise indtil 7,2 kg svarende til 1.000 stipladser

- 26.000 smågrise (7,2-30 kg) svarende til 4.000 stipladser
- 8.860 slagtesvin (30-102 kg) svarende til 2.200 stipladser

Ovenstående svarer til i alt 634,91 DE beregnet i.h.t. bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. (bek. nr. 1695 af 19. december 2006).

- Almindelige sæsonudsving samt tilpasninger p.g.a. sanering og lignende accepteres, det samme gør dyreholdets størrelse som følge af tilpasninger p.g.a. ændrede vægtintervaller. Der må på intet tidspunkt være et dyrehold på ejendommen, der er større end 634,91 DE.
- Smågrisenes indgangsvægt må variere indenfor intervallet 6,5 kg - 9,5 kg, og afgangsvægten må variere indenfor 25,0 kg til 34,0 kg.
- Slagtesvinenes afgangsvægt må variere indenfor intervallet 98 kg - 110 kg.
- Der skal ved tilsyn foreligge dokumentation for de seneste 3 år for dyreholdets størrelse i form af gødningsregnskab, driftsregnskab på ejendommen, CHR udskrifter(svin), effektivitetskontrol (svin).
- Ændringer i dyreholdet ud over variationerne nævnt i ovennævnte vilkår skal anmeldes til Haderslev Kommune.

Vurdering

Der er på ansøgningstidspunktet en tilladt produktion på 550 årssøer, 13.000 smågrise 7,2-30 kg og 1.540 slagtesvin 30-102 kg, svarende til 246,70 DE.

Det maksimale antal DE på 634,91 må ikke overskrides. Der kan dog være situationer (eks. sygdom i besætning, slagteristrejker m.m), hvor dyreholdet vil være afvigende fra det tilladte. I sådanne situationer skal landmanden kunne dokumentere de særlige omstændigheder overfor tilsynsmyndigheden og det er op til tilsynsmyndigheden at vurdere, om afvigelser i dyreholdet skyldes overproduktion eller naturlig variation/udsving.

Det vurderes at forholdene omkring dyreholdet ikke vil kunne påvirke miljøet væsentligt.

Stalde (typer, ventilation, vask)

Vilkår

- Der må ikke holdes dyr i stald 1-4 når etape 2 er gennemført og ikke efter den 30.09.2014.
- I staldafsnit 5, 6 skal staldsystemet leve op til bedste tilgængelige staldsystem senest ved næste gennemgribende renovering af inventaret. Renoveringen skal være udført senest den 1.1.2014.
- Den nye stald (bygning 10) skal opføres med delvis spaltegulv og med gyllekøling.
- Udleveringsrampe skal opføres i overensstemmelse med byggeblad herfor.

Vurdering

Staldene 1 – 4 vil ikke blive nedrevet, men vil ændre anvendelse til opbevaring o.lgn.

I ansøgningen oplyses der at de ældste af eksisterende stalde (stald 5, 6) antagelig skal renoveres inden udgangen af 2013. Da disse stalde pt. ikke lever op til BAT-niveau når det gælder staldteknologi er der stillet vilkår om at de efter renoveringen skal bedste tilgængelig staldsystem der er gælden på renoveringstidspunktet.

Stald afsnit 7 og 8 til smågrise er angivet at være to-klima stalde, med 1/3 spaltegulv med kumme og 2/3 fast gulv og hyppig fjernelse af gylle. Spalterne er af jern og det faste gulv er beton. Yderligere er stald 9 til slagtesvin angivet at have ca. 1/3 fast gulv og 2/3 spalter. Stald 10, etableres med delvist spaltegulv og løsgående dyr i drægtighedsstalden. Løbeafdeling bliver med bokse med individuelt opstaldede dyr. Stald 11 etableres i eksisterende bygning med Bokse med 1/3 spaltegulvsareal med kumme. Der er vurderet at indretningen af stald 7,8, 9, 10 og 11 lever op til BREF-dokumentet.

Beskrivelse	Stald type	Dyrehold før	Dyrehold efter	Areal (m ²)
1. Drægtighedsstald	Fuldspalter Individuelt opstaldet Undertryksventilation	222	0	680
2. Løbestald	Fuldspalter Individuelt opstaldet Undertryksventilation	94	0	200
3. Drægtighedsstald	Delvis spalter Individuelt opstaldet Undertryksventilation	141	0	310
4. Drægtighedsstald	Delvis spalter Individuelt opstaldet Undertryksventilation	94	0	380
5. Farestald	Fuldspalter Kassestier Undertryksventilation	421	327	580
6. Farestald	Fuldspalter Kassestier Undertryksventilation	129	100	190
7. Smågrisestald	Toklimastald Delvis spaltegulv Undertryksventilation	6.500	13.000	840
8. Smågrisestald	Toklimastald Delvis spaltegulv Undertryksventilation	6.500	13.000	480
9. Slagtesvinestald	Delvis spaltegulv Undertryksventilation	1.540	8.860	1.760
10. Løbe-/kontrol og drægtighedsstald	Delvis spaltegulv Undertryksventilation	0	1.000	4200
11. Farestald	Bokse med 1/3 spaltegulvsareal med kumme. Undertryksventilation	0	573	540

Vandindvinding

Vilkår

29. Der skal være en afstand fra stald nr. 10 på minimum 15 m til borerne nr. 152.290 og 152.231.

Vurdering

Der er den 17. juni 2008 givet fornyet tilladelse til vandindvinding fra boring med DGU nr. 152.231 og 152.290 beliggende på matr. nr. 12 Garup ejerlav, Haderslev Kommune. Der er givet tilladelse til at der må indvindes 13.000 m³ grundvand pr. år til forsyning af svinestald og husholdning og at der højst må oppumpes 20 m³ pr. time.

Der dispenseres herved fra afstandskravet på 25 m (§ 8 stk. 1 nr. 1 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1757 af 22. dec. 2006), således at stald 10 kan placeres i en afstand af 15 m fra DGU borerne nr. 152.290 og 152.231.

Indretningen af de to borer er senest godkendt af Haderslev kommune i 2008. Indretningen må således antages at være efter forskrifterne. Den ene boring er beskyttet af i alt 18,8 m moræneler, og den anden er beskyttet af 7,7 m moræneler. Jordarten umiddelbart under mulddækket består af moræneler.

Der er fald i terrænet fra borerne og ned mod den påtænkte staldbygning. På denne baggrund vurderes det at være forsvarligt, at der dispenseres fra det normale krav til afstanden mellem boring og stald.

Spildevand

Vilkår

30. Rengøring af marksprøjter og vask af maskiner og lastbiler skal foregå på befæstet plads med afløb til gyllebeholder eller anden opsamlingsbeholder. Spildevandet skal spredes på mark. Vaskepladser skal etableres i overensstemmelse med Landbrugets Byggeblad for "Udenoms faciliteter. Ramper, pladser og veje", nr. 103.11-03, revideret 14.03.2007. Såfremt der etableres sandfang og olieudskillere ved vaskepladsen, så skal disse tømmes i overensstemmelse med Haderslev Kommunes anvisninger.

31. Alternativt kan vask og rengøring af sprøjteudstyr indvendigt foregå på marken med medbragt rent vand f.eks. hvis sprøjten har rentvandstank eller indvendige spuledyser. Rengøring i marken skal ske ved en jævn fordeling af vaskevandet over et større areal, så der ikke kan ske afstrømning eller punktnedsivning.

32. Sanitært spildevand fra beboelser og evt. mandskabsrum skal ledes til særskilt spildevandsanlæg. Det eventuelle spildevandsanlæg skal godkendes af Haderslev Kommune inden der bliver givet byggetilladelse, og spildevandsanlægget skal være taget i brug senest 1 år efter byggetilladelsen er givet.

33. Vand fra vask af stalde, o.l. betragtes som flydende husdyrgødning og skal tilledes gyllebeholder.

34. Vand fra befæstede oplagspladser og omfangsdræn betragtes som spildevand, og må derfor ikke ledes til dræn.
35. Der skal være afløb fra foderrum til gyllesystem. Således at eventuel væske fra spild ledes til gyllebeholder.
36. Afledning af overfladevand fra befæstede arealer inkl. tagvand skal på Stenderupvej 23 og på Stenderupvej 25 neddrosles til max. 5 l/s, svarende til et Ø110 PVC-rør fra hver adresse.
37. Inspektionsbrøndene, på stedet/stederne hvor der neddrosles til 5 max 5 l/s skal være udformet så foranstaltningen til neddrosling kan inspiceres ved tilsyn.
38. Tagnedløb skal sikres på en sådan måde at der ikke kan indsvive forurenende stoffer.

Vurdering:

Markdriften drives fra Stenderupvej 30 der ejes af ansøger. Vask af maskiner foregår på vaskeplads der etableres på Stenderupvej 30. Vaskepladsen befæstes og vaskevandet ledes til gyllebeholder. Derfor skal vilkåret vedr. rengøring af marksprøjter og vask af maskiner og lastbiler forstås som at rengøring af ovennævnte skal foregå på en plads som der opfylder vilkårets krav uafhængig af om rengøringen foregår på Stenderupvej 23 eller på en anden ejendom.

Indvendig rengøring af sprøjteudstyr håndteres i marken, da sprøjten indvendigt er udstyret med spuledyser til indvendig rengøring. Der er stillet vilkår om at rengøring i marken skal ske ved en jævn fordeling af vaskevandet over et større areal, så der ikke kan ske afstrømning eller punktnedsivning.

Der er stillet vilkår om at der skal være afløb fra foderrum til gyllesystem. Således at der sikres at eventuel væske fra spild i forbindelse med blanding af vådfoder og vaskevand fra foderrummet ledes til gyllebeholder.

Der er stillet vilkår om at neddrosle udledning af overfladevand fra befæstede arealer inkl. tagvand til recipienter (søer og vandløb herunder dræn). I før situationen ledes overfladevand fra ejendommen via dræn til Spangsbæk og videre til Haderslev Fjord. Vilkåret er stillet for at kunne reducere vandføringen i Spangsbæk ved nedbørsbegivenheder og dermed beskytte vandløbets dyreliv, reducere erosionsrisikoen og udvaskningen af organisk materiale og næringsstoffer.

Ud fra ovennævnte oplysninger og vilkår vurderes at spildevand fra husdyrbruget ikke medfører en væsentlig miljøpåvirkning.

Gødningsopbevaring og håndtering

Vilkår

39. Omrøring af gyllebeholder må kun ske kort tid før udbringning.
40. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås. Det skal sikres, at der ved utilsigtet start af pumper ved gylletanke ikke pumpes gylle udenfor tanken.

41. Der skal være kapacitet til mindst 9 måneders opbevaring.
42. I forbindelse med udarbejdelsen af mark- og gødningsplan skal der laves et lagerregnskab for den efterfølgende planperiode, der dokumenter, at der er opbevaringskapacitet frem til den 1. april.
43. Ved hver gyllebeholder, hvor der forekommer påfyldning af gyllevogn, skal der være anlagt en tankplads, således at spild kan opsamles. Inden etablering af tankplads skal det anmeldes til kommunen og kommunen skal godkende indretningen. En tankplads skal være etableret samtidig med at gyllebeholderen bygges. Alternativt skal der anvendes gyllevogne med påmonteret pumpe og returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås.
44. Transport med gylle skal altid tilrettelægges således, at der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.

Vurdering

Gylleudbringning håndteres af ejeren selv eller de ansatte. Opbevaringskapaciteten i gyllekummerne er ca. 2.500 m³ og de 4 gyllebeholdere har en kapacitet på 12.650 m³. Dvs der er en samlet kapacitet på 15.150 m³. Med en månedlig produktion på 1.285 m³ (inklusive vaskevand og regnvand m.v.) vil der være opbevaringskapacitet til 15.150 m³ / 15.420 m³ svarende til 11,8 måned. Den tilladte mængde vaskevand er i ansøgningen vurderet til 1.970 m³ årligt. Ud fra disse oplysninger vurderes det, at der er tilstrækkelig kapacitet til at sandsynligheden for overløb er minimal. I tilfælde af uheld er der udarbejdet en beredskabsplan, som beskriver forureningsbegrænsende tiltag. Nærmeste vandløb ligger ca. 680 m den nærmest liggende gyllebeholder. Der er ingen dræn indenfor en afstand af 15 m fra gyllebeholderne.

Gyllebeholder nr.	m ³
12	1700
13	3000
14	4000
16	4000

Med de ovennævnte vilkår, forventes at risikoen for uheld i forbindelse med opbevaring og håndtering af gylle er reduceret tilstrækkeligt.

Det vurderes at der ikke vil være en væsentlig miljøpåvirkning.

Husdyrbrugets ophør

Vilkår

45. Ophør af husdyrbruget skal meddeles til Haderslev Kommune.
46. Ved ophør af husdyrbruget skal der foretages en oprydning, som kan accepteres af Haderslev Kommune, herunder:
 - gyllebeholder, fortank med rørsystemer, gyllekanaler/kummer m.v. skal tømmes og rengøres

- Alle staldafsnit skal tømmes for husdyrgødning, der bortskaffes efter regler om udbringning af husdyrgødning
- Alle olietanke tømmes
- Restkemikalier, olieaffald, medicinaffald m.v. skal bortskaffes i henhold til kommunens affaldsregulativer.

Vurdering:

Der er sat vilkår om oprydning, så risiko for forurening og gener i form af fx lugt, fluer og skadedyr begrænses.

De nævnte forhold vurderes ikke at kunne påvirke miljøet væsentligt.

FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG

Ammoniak

47. Gyllekøling kræver særskilt tilladelse efter Miljøbeskyttelseslovens § 19.
48. I stald nr. 9, slagtesvinestalden, skal gyllekølingsanlægget køle med et antal kWh/m² gyllekumme og et antal driftstimer, som sikrer en ammoniakreduktion på 30 %.
49. I stald nr. 10, drægtighedsstalden, skal gyllekølingsanlægget køle med et antal kWh/m² gyllekumme og et antal driftstimer, som sikrer en ammoniakreduktion på 7,5 %.
50. I stald nr. 9, skal overfladetemperaturen i gyllen i gennemsnit over året sænkes med minimum 4,3 °C i forhold til lufttemperaturen i stalden.
51. I stald nr. 9 skal gyllen i gennemsnit over året køles med minimum 30 W/m² gyllekumme.
52. I stald nr. 10, skal overfladetemperaturen i gyllen i gennemsnit over året sænkes med minimum 1,1 °C i forhold til lufttemperaturen i stalden.
53. I stald nr. 10 skal gyllen i gennemsnit over året køles med minimum 7,5 W/m² gyllekumme.
54. Der skal monteres en timetæller og en separat elmåler på varmepumpen på gyllekølingsanlægget.
55. Gyllekøleanlægget skal være forsynet med et trykovervågningsystem samt en alarm og en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage i varmesystemet stopper anlægget. Anlægget må ikke kunne genstarte automatisk.

Vurdering:

Ansøgningen er modtaget i Haderslev Kommune d. 31. 12 2007 til behandling efter den nye husdyrbrugslov. Dermed er reduktionskravet for husdyrbruget på 15 %.

I følge beregningerne i ansøgningseskemaet er det generelle reduktionskrav opfyldt ved at der etableres gyllekøling i stald 9 og 10 med et driftstimetotal på 8.322/ år, hvilket svarer til en ammoniakreduktionseffekt på hhv. 30 og 7,5 %. Effektforskellen i de to stalde med samme driftstimetotal skyldes, at der er behov for en større køling af gyllen i slagtesvinestalden end i drægtighedsstalden.

Afgørelsen forudsætter, at der gives tilladelse til etablering af gyllekøling i staldene efter Miljøbeskyttelseslovens § 19.

Afhængig af varmepumpens ydelsen i kWh/m² gyllekumme vil antallet af driftstimer der skal til for at opnå den ammoniakreducerende effekt der er fastlagt i ovenstående vilkår variere.

For et gyllekølingsanlæg med en effekt E (målt i W/m²) og et antal driftstimer på D beregnes den ammoniakreducerende effekt således:

For et anlæg uden skraber beregnes effekten som: $E \text{ W/m}^2 / 30 \text{ W/m}^2 \times D \text{ timer} / 8760 \text{ timer} \times 30 \text{ pct.}$

For et anlæg med skraber beregnes effekten som : $E \text{ W/m}^2 / 24 \text{ W/m}^2 \times D \text{ timer} / 8760 \text{ timer} \times 30 \text{ pct.}$

Beregningen er baseret på at:

- et anlæg på 30 W pr. m² uden skraber, der kører hele året, vil reducere ammoniakemissionen med 30 pct.
- et anlæg på 24 W pr. m² med skraber, der kører hele året, vil reducere ammoniakemissionen med 30 pct.
- et gyllekølingsanlægs ammoniakreducerende effekt er proportional med både anlæggets effektydelse pr. m² og med antal driftstimer.

Der er ingen § 7 områder indenfor en radius af 1000 m fra anlægget, hvilket er baggrunden for at der ikke er foretaget en beregning af ammoniakdepositionen fra anlæg til § 7 arealer i ansøgningen.

Med ovenstående vilkår vurderes det at ammoniakfordampningen ikke påvirker miljøet væsentligt set i forhold til beskyttelsesniveauet lagt i Husdyrbrugsloven.

Lugt

Vilkår

56. Bedriften og dens omgivelser skal drives og renholdes således at lugtgener så vidt muligt begrænses. Landbrugsdriften må uden for ejendommens areal ikke give anledning til lugt- gener, som af tilsynsmyndigheden vurderes til at være væsentlige.
57. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til flere lugtgener for omkringboende end forventet, skal bedriften udarbejde en handlingsplan for nedbringelse af generne, som kan accepteres af tilsynsmyndigheden og derefter gennemføres.
58. De nye gyllebeholdere skal etableres med teltoverdækning.
59. Der må ikke foretages håndtering, herunder omrøring og udbringning af husdyrgødning fra anlæg lørdag, søn- og helligdage.
60. Døde dyr må højst ligge 3 dage inden afhentning.

Vurdering

Geneafstanden for lugt er beregnet til at være væsentligt mindre end den faktiske afstand til enkelt bolig, samlet bebyggelse og byzone. Den korrigerede lugtgeneafstand er 115 m, mens den vægtede gennemsnitsafstand er 266 m til nærmeste nabobeboelse. Den vægtede gennemsnitsafstand er således væsentlig længere end de 158 m som er den korteste afstand mellem en del af anlægget og enkelt boligen der ligger tættest på. I en afstand der er mindre end de 158 m ligger der flere beboelser der ligger på ejendomme med landbrugspligt efter landbrugslovens regler eller der ejes af ansøger og således ikke er omfattet af genekriteriet. Der er ca. 1.5 km fra staldanlægget til nærmeste samlede bebyggelse i Øsby som også er nærmeste byzoneområde. Geneafstandene for hhv. samlet bebyggelse og byzone er beregnet til 693 m og 921 m, dermed er alle genekriterier overholdt.

Nærmeste planområde er lokalplan 17.47.1-1, som omhandler et område udlagt til boliger i Øsby. Området ligger ca. 2,5 km øst for ejendommen.

Dermed er alle lugtgenekriterier overholdt.

Fra gyllebeholderne ligger den nærmeste beboelse i en afstand af 75 m, den er ejet af ansøger. I en afstand af 96 m og 114 m ligger der 2 beboelser med landbrugspligt og i en afstand af 158 m ligger der en beboelse uden landbrugspligt. Afstanden fra de nye beholdere er ligeledes ca. 158 fra beboelsen uden landbrugspligt mens afstanden er lidt større end nævnt ovenfor for de øvrige beboelser. De nye gyllebeholder etableres med fast overdækning. Der stilles vilkår om at der ikke må håndteres gødning på ejendommen lørdag, søn- og helligdage for at reducere lugtgenerne ved nabobeboelsen.

Lugt fra transport og udbringning af gylle kan forekomme.

Herudover er lugtkonsekvenszonen beregnet til 1063 blive berørte af lugt fra bedriften. Beboere indenfor beregnet lugtkonsekvenszonen skønnes at være parter i sagen og bliver hørt i.f.m høring af Udkast til miljøgodkendelse.

Døde dyr skal tilmeldes afhentning hurtigst muligt og senest 24 timer efter konstatering af dødsfald. Da pladsen til døde dyr ligger nabonært, ca. 150 m fra nærmeste nabobeboelser, stilles vilkår om, at døde dyr skal afhentes inden 3 dage.

Med ovenstående vilkår vurderes det at lugtemissionen ikke påvirker miljøet væsentligt set i forhold til beskyttelsesniveauet lagt i Husdyrbrugsloven.

Støj

Vilkår

Støjvilkår i det åbne land:

61. Bidraget fra virksomheden til det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) må ved opholdsarealer ved beboelse i det åbne land ikke overstige følgende værdier:

	Tidsrum	Støjgrænse
mandag til fredag	kl. 07.00 – 18.00	55 dB(A)
Lørdag	kl. 07.00 – 14.00	55 dB(A)
Lørdag	kl. 14.00 – 18.00	45 dB(A)

søn- og helligdage	kl. 07.00 – 18.00	45 dB(A)
alle dage	kl. 18.00 – 22.00	45 dB(A)
alle dage	kl. 22.00 – 07.00	40 dB(A)

62. Målinger eller beregninger til kontrol af, at ovenstående vilkår er overholdt, skal udføres, når tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Dog kan målinger/beregninger kun forlanges en gang årligt.

Målinger/beregninger skal foretages af et firma eller laboratorium, der er akkrediteret af DANAK eller er godkendt af Miljøstyrelsen til at udføre "Miljømåling – ekstern støj". Udgifter dertil afholdes af virksomheden.

Målinger/beregninger og tilhørende rapport skal udføres som angivet i Miljøstyrelsens seneste vejledninger herom. Resultatet sendes til Haderslev Kommune senest 2 måneder herefter.

Vurdering:

Nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt er beliggende i en afstand på ca. 158 m fra anlægget. Nærmeste nabobeboelse hvor der er landbrugspligt på ejendommen (som ansøger ikke ejer) ligger i en afstand af 96 m. Staldanlægget ligger ca. 2,5 km fra nærmeste planlagte område i Øsby.

Støj fra ejendommen kan forekomme i forbindelse med indblæsning af færdigfoder i siloerne, ventilationsanlæg, støj fra dyrene i forbindelse med fodring, udkørsel af gyllen samt dyretransport til og fra ejendommen. Ansøger oplyser, at alle stalde er isolerede og alle ventilationsanlæg er nye og monteret med støjsvage motorer.

Med de ovennævnte afstande og tiltag vurderes det, at staldanlægget ikke giver anledning til væsentlige støjgener.

Samlet vurderes at støj hovedsagligt vil forekomme i forbindelse ekstern og intern transport. Antallet af transporter er i ansøgningen vurderet til at stige fra 616 transporter til 953 transporter årligt. Gylletransporter med traktor foregår fra alle ejendommens gyllebeholdere (4) og ud i markerne. Der er således ikke transport igennem bymæssig bebyggelse. Generelt vurderes at den øgede transport ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omkringboende. Der er ikke foretaget støjmålinger eller beregninger fra anlægget. Støjkvæb er kun gældende for støj fra anlæg og den interne transport på ejendommen.

Støjkvæberne er givet ud fra Miljøstyrelsens vejledende støjkvæb og det vurderes at støj ikke giver anledning til væsentlig miljøpåvirkning.

Støv

Vilkår

63. Landbrugsdriften må uden for ejendommens areal ikke give anledning til støvgener, som af tilsynsmyndigheden vurderes til at være væsentlige.

Vurdering

De væsentligste støvkilder er transport og håndtering af foder. På ejendommen anvendes udelukkende vådfoder. Sammenholdes dette med anlæggets beliggenhed i forhold til nærmeste nabo, vurderer Haderslev Kommune at anlægget ikke giver væsentlige støvgener udenfor anlæggets arealer.

Olie og kemikalier

Vilkår

64. Olie og kemikalier (råvarer, olie- og kemikalieaffald) skal opbevares i egnede beholdere med tætsluttende låg uanset mængde. Oplagspladsen skal være under tag og uden mulighed for afløb. Den skal være indrettet således, at lækage eller spild kan opsamles. Opsamlingskapaciteten skal svare til volumen på den største beholder. Der må ikke være risiko for opsamling af slagregn eller sne. Beholderne skal være beregnet til formålet og være tydelig mærket med angivelse af indhold.
65. Olietanke til diesel- eller fyringsolie skal til enhver tid stå overdækket på befæstet areal uden afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand, således at spild kan observeres og opsamles med kattegrus eller andet olieabsorberende materiale.
66. Ved påfyldning af dieselolie skal dette foregå på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller og gyllebeholder eller således at spild kan observeres og opsamles med kattegrus eller andet olieabsorberende materiale. Påfyldning af dieselolie skal ske under konstant overvågning.
67. Sprøjtemidler og desinfektionsmidler skal opbevares i aflåst rum eller skab og må ikke opbevares i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer, medicin eller lignende. Oplagspladsen skal være under tag og uden afløb. Den skal være indrettet således, at lækage eller spild kan opsamles. Opsamlingskapaciteten skal svare til volumen på den største beholder
68. Påfyldning af vand på marksprøjte må ikke ske direkte fra boringen, men skal ske via en vandslange med kontraventil fra et tapsted på vandforsyningssystemet, hvor der ikke kan ske tilbageløb til noget sted i vandforsyningssystemet. Der skal være et luftgab på mindst 20 cm mellem vandslangen og sprøjtebeholderen. Påfyldningspladsen skal være et befæstet areal med afløb til en beholder, således at et evt. spild bliver opsamlet. Påfyldning skal ske under konstant overvågning. Rengøring af sprøjteudstyret skal ligeledes ske på påfyldningspladsen, og må ikke ske på marken, da der herved er risiko for punktforurening.
69. Medicin og medicinaffald skal opbevares utilgængeligt for uvedkommende.

Vurdering

Med disse vilkår vurderes, at opbevaring af olie og kemikalier ikke giver anledning til væsentlig risiko for forurening af jord og grundvand. Affald skal altid bortskaffes i henhold til Haderslev Kommunes affaldsregulativer.

Affald

Vilkår

70. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning m.v.
71. Animalsk affald, herunder døde dyr, skal opbevares i lukket kasse, container (større dyr under kadaverkappe) eller lignende og placeres på den dertil indrettede afhentningsplads (ligger i skygge og er afskærmet), som er vest ad Stenderupvej, således at der i tidsrummet indtil afhentning ikke opstår uhygiejniske forhold herunder adgang for omstrejfende dyr

Vurdering

Det er i ansøgningen oplyst at døde patte- og smågrise opbevares i en kølecontainer indtil afhentning, mens selvdøde og aflivede søer, og slagtesvin opbevares på afhentningspladsen indtil afhentning. Dyrene lægges på betonspalter under en kadaverkappe og er således hævet over jorden. Placeringen af afhentningspladsen fremgår af bilag og ligger ca. 150 m fra nærmeste nabo.

Haderslev Kommune vurderer at med ovenstående vilkår vil opbevaring af affald ikke medføre væsentlige gener for miljøet.

Skadedyr

Vilkår

72. På ejendommen skal der foretages en effektiv fluebekæmpelse og forebyggende foranstaltninger mod fluer. Fluebekæmpelse skal ske i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Statens Skadedyrslaboratorium.

73. Opbevaring af foder og affald skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

Vurdering

Der er i ansøgningen oplyst, at flue- og rottebekæmpelse foretages af Mortalin.

Det er lovmæssigt bestemt at der på ejendommen skal foretages en effektiv rottebekæmpelse og forebyggende foranstaltninger mod rotteangreb.

Haderslev Kommune vurderer, at begrænsningen af skadedyr med ovenstående vilkår sikres så skadedyr ikke påvirker miljøet væsentligt.

Transport

Vilkår

74. Ved transport af flydende husdyrgødning på offentlig vej skal gyllevognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, således at spild ikke kan finde sted.

75. Eventuelt spild på offentlige veje efter transporter i forbindelse med landbrugets drift skal fjernes umiddelbart.

76. I forbindelse med transport af gylle til og fra ejendommen skal de ruter der dels er beskrevet i ansøgningen dels fremgår ansøgningens bilag anvendes.

Vurdering

Adgangen til ejendommen sker ad offentlig vej. Størsteparten af transporterne sker indenfor tidsrummet kl. 6-20, mens der i forbindelse med høst og udbringning af husdyrgødning vil kunne forekomme transporter i aften- og nattetimerne. Antallet af transporter forventes samlet at blive forøget med 55 % fra 616 til 953 pr. år, mens antallet af transporter med husdyrgødning forventes at blive forøget med ca. 133 % til ca. 500 pr. år, hvoraf 250 er med lastbil. Af ansøgningen fremgår det at antallet af transporter ikke øges proportionalt med besætningens udvidelse, da der i mange tilfælde vil medtages større mængder pr. transport.

Transporter	Før udvidelse antal/år	Efter udvidelse antal/år
Foder	52	75

Halm	13	2
Sækkevarer samt bigbags	52	52
Fyringsolie/dieselolie	12	12
Levering af smågrise	52	52
Levering af slagtesøer	52	52
Levering af sopolte	0	0
Levering af slagtesvin	12	52
Afhentning af døde dyr	104	104
Husdyrgødning, gylle	215	0
Husdyrgødning, lastbil	0	ca. 250
Husdyrgødning, traktor	0	ca. 250
Affald	52	52
Transporter i alt	ca. 616	ca. 953

Der vil normalt blive udbragt husdyrgødning i april og maj samt august måned. Der er ikke transport med traktor og gyllevogn igennem bymæssig bebyggelse. Den gylle der transporteres til Avnøvej 97, Fjelstrup, 6100 Haderslev og til Alleén 50, 6000 Kolding anvender en transportrute, som går igennem Haderslev. Da transportvejen overstiger 10 km foregår transporten i en lukket lastbil.

Den overkørsel der er, ud til Stenderupvej fra ejendommen midt mellem bygning 7 og 8, sløjfes efter aftale med Haderslev Kommune.

Enhver form for ændring i udformning eller etablering af overkørsler kræver tilladelse fra Haderslev Kommune.

Gyllen transporteres via de fastlagte transportruter der fremgår af bilag.

Med ovenstående vilkår vurderes at transport ikke giver anledning til væsentlig miljøpåvirkning.

AREALER

Udbringningsarealer

Vilkår

77. Bedriftens egne og forpagtede udbringningsarealer udgør 219,19 ha, hvorpå der må udbringes 300,41 DE svarende til 1,37 DE/ha pr. planår (1/8-31/7).

78. Aftalearealerne under Avnøvej 97, 6100 Haderslev og Alleén 50, 6000 Kolding skal være godkendt i følge § 16 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Vurdering

Husdyrgødningen i projektet består af 634,91 DE svinegylle. Bedriftens ejede og forpagtede udbringningsarealer udgør tilsammen 219,19 ha, hvorpå der udbringes 300,41 DE svarende til 1,37 DE/ha pr. planår (1/8-31/7). Ansøger råder over forpagtning af 50,68 ha (Grarupvej 24, 6100 Haderslev (mark ny9-ny12)) og 3,9 ha (Halk Sogns menighedsråd (mark 191)).

Der afsættes gylle svarende til 334,5 DE til aftalearealer.

Ansøger råder over 165 ha ejet areal til udbringning af husdyrgødning. Det samlede arealkrav er på 131,63 ha. Arealkravet er således opfyldt.

De beregnede mængder kvælstof og fosfor i husdyrgødningen, som tilføres egne og forpagtede udbringningsarealer, udgør i nudrift 24066,95 kg N/år og 5679,01 kg P/år. De udgør i ansøgt drift udvidelse 30148,95 kg N/år og 6539,74 kg P/år.

De beregnede mængder kvælstof og fosfor i husdyrgødning, som afsættes til aftalearealer, udgør i nudrift 0 kg N/år og 0 kg P/år. De udgør i ansøgt drift 33526,8 kg N/år og 7290,93 kg P/ha.

Der er indgået aftaler om levering af 264 DE dybstrøelse til Alleen 50, 6000 Kolding og levering af 70,5 DE til Avnøvej 97, 6100 Haderslev. Aftalearealerne omfatter i alt 257,89 ha. Aftalearealerne hørende til både Avnøvej 97 og Alleen 50 omfatter arealer som er beliggende i N- eller P-klasse 1-3. Den foreliggende miljøgodkendelse meddeles under forudsætning af, at der foreligger godkendelser af arealerne tilhørende de to ejendomme, Avnøvej 97 og Alleen 50, jf. § 16 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Når det gælder arealerne tilhørende Alleen 50, 6000 Kolding, er det Kolding Kommune der er godkendelsesmyndighed.

Udskiftning af bedriftens udbringningsarealer eller udskiftning af markarealer hos 3. mand til udspreddning eller afsætning af gødning skal anmeldes til kommunen før planårets begyndelse d. 31. august.

Følgende bestemmelser er gældende ifølge Bek. nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage mv.

- Udbringning af husdyrgødning må kun foretages ved nedfældning eller slangeudlægning.
- Ved udbringning af husdyrgødning på ubevoksede arealer skal det nedbringes hurtigst muligt og inden 6 timer.
- Udbringning af husdyrgødning må ikke ske nærmere end 200 m fra byzone eller samlet bebyggelse på lør-, søn- eller helligdage af hensyn til de omkringboende.
- Udbringning af husdyrgødning, ensilagesaft og spildevand må ikke give anledning til unødige gener.

Jordtypen er hovedsagelig ler (JB 6 og 7) og ikke vandet. Det valgte sædskifte i ansøgningen består hovedsagelig af vintersæd/vinterraps med 17 procent efterafgrøder.

Fosforoverskud og erosion

Vilkår

79. På bedriftens udbringningsarealer må der maksimalt udbringes 29,9 kg/P/ha/år.

80. På bedriftens udbringningsarealer skal der anvendes et sædskifte med minimum en gennemsnitlig fosforfraførsel på 26,9 kg P/ha.

81. Fosforoverskuddet må ikke overstige 2,9 kg P/ha/år på bedriftens arealer.

82. Der må ikke etableres afvandingsrender på markerne til afledning af vand til åer, bække, grøfter, dræn eller søer uden tilladelse fra kommunen.

Vurdering:

Ingen af udbringningsarealerne er stærkt skrånende ned til søer og vandløb, terrænhældningen er mindre end 12°. Der er ca. 0,4 ha af mark E-ny 8 som har en hældning der er større end 6° og hælder ned mod Spangsbæk. Spangsbæk løber ud i Haderslev Fjord. Overfladeafstrømning til Spangsbæk er reduceret ved at der er et generelt lovkrav der fastslår at der ikke må udbringes gylle på på arealer der hælder mere end 6° og samtidig ligger indenfor en afstand af 20 m fra vandløbets øverste kant. På baggrund af det generelle lovkrav er der vurderet, at der ikke er væsentlig erosionsrisiko og fare for forurening af vandmiljøet på baggrund af overfladeafstrømning.

Hovedparten af de ejede og forpagtede udbringningsarealer ligger i "opland til P-belastet Natura 2000 område" Lillebælt (Bilag 4). Heraf er de 21,68 ha omfattet af P-klasser primært P-klasse 1.

Beregningen i ansøgningskemaet viser, at ejendommen med det valgte sædskifte, S2, kan overholde det generelle beskyttelsesniveau for fosfor.

Fosforoverskuddet i eftersituationen kun er på 2,9 kg P/ha/år og der er stillet vilkår der sikrer at fosforoverskuddet ikke overstiger dette niveau.

Nitratudvaskning – overfladevand

83. Der må ikke anvendes et svinesædskifte, der udvasker mere nitrat end svarende til S2-sædskifte (udvaskningsindeks 93), jf. notat om standardsædskifter og referencesædskifter, Skov- og Naturstyrelsen, 27.06.2007.

84. Bedriftens egne og forpagtede arealer kan tilføres et husdyrtryk på maksimalt 1,37 DE/ha, dog må den reelle udvaskning maksimalt være 47,50 kg N/ha.

85. Der skal på bedriftens udbringningsarealer være mindst 3 % ekstra efterafgrøder, svarende til ekstra 6,6 ha – ud over de p.t gældende generelle krav om efterafgrøder (14 %). Disse efterafgrøder skal følge de samme regler som gælder for de lovpligtige efterafgrøder hvad angår artsvalg, dyrkningsperiode og kvælstofgødskning. Efterafgrøder må ikke erstattes med 100 % vintersæd.

Vurdering

Hovedparten af ejendommens ejede og forpagtede udbringningsarealer er beliggende i Nitratklasse 1 eller 3, hvor der er risiko for udvaskning af nitrat til overfladevand. 174,77 ha ligger i nitratklasse 1 og 44,42 ha ligger i nitratklasse 3.

I de 174,77 ha der klassificeres som nitratklasse 1 indgår 88,27 ha, som efter en vurdering af topografi og afstrømningsforhold foretaget af Haderslev Kommune, er flyttet fra nitratklasse 3 til nitratklasse 1. Årsagen til, at de 88,27 ha vurderes som nitratklasse 1 i stedet for nitratklasse 3 er, at de arealer, mark nummer 2-0, 3-0 og 22-0, ikke er en del af det topografiske opland som afvander til Bankel Sø. De nævnte marker indgår i stedet for i det topografiske opland der afvander til Haderslev Fjord

som ikke vurderes til at være lige kvælstoffølsomt. Haderslev Kommune mener der er tale om en fejludpegning i Miljøportalens kortværk.

Da hovedparten af de ejede og forpagtede udbringningsarealer ligger inden for et område klassificeret som nitratklasse 1 eller 3 stilles der et skærpet krav til 3 % efterafgrøder udover Plantedirektoratets krav, der stilles vilkår om sædskifte med samme eller mindre nitratudvaskning end S2 og det maksimale dyretryk reduceres til 1,37 DE/ha. Med de af ansøger valgte tiltag, som der er fastholdt i vilkår, viser beregningen af det generelle beskyttelsesniveau for udvaskning af N via Farm-N, at det generelle udvaskningskrav kan overholdes.

Udvaskningsberegninger via Farm N viser, at udvaskning for DE_{max} er på 47,50 kg

Nitratudvaskning – grundvand

Vurdering:

Udbringningsarealerne er ikke beliggende i nitratfølsomme indvindingsområder.

Udvaskningsberegninger via Farm N viser en udvaskning på 47,50kg N/ha ved det aktuelle dyretryk og 47,50 kg N/ha ved det maksimale dyretryk.

Ca. 52 ha ejede og forpagtede arealer omkring de nye gyllebeholdere og ca. 9 ha ved Aarø Sund ligger i oplandet til Øsby vandværk. Der er ikke fundet problemer med nitrat i vandværkets boringer.

På baggrund heraf vurderes at projektet ikke medfører en væsentlig påvirkning i forbindelse med nitratbelastning af grundvandsressourcer.

Naturarealer og Natura 2000

Vilkår:

86. Der skal udlægges en 10 meter dyrknings- og sprøjtefri bræmme på mark matr. nr. Hajstrup 878 ind mod Natura 2000 arealet, naturtype 7230 Rigkær (Barslund Mose) for at filtrere og opfange så mange næringsstoffer som muligt. Dette svarer til ca. 1.245 m².
87. Al udbringning af gylle på matr. nr. Hajstrup 878 skal nedfældes uanset afgrøde og årstid for at nedsætte ammoniakpåvirkning af Natura 2000 naturtype 7230 Rigkær (Barslund Mose) som ligger op til udbringningsarealet.
88. Al udbringning af gylle på sort jord og græsmarker skal ske ved nedfældning på markerne: Matr. nr. Hajstrup 62, matr. nr. Hajstrup 879
89. For at sikre og beskytte leve- og yngleområder for bilag IV arter-Løvfrø og Stor vandsalamander, i henhold til Habitatdirektivet skal der udlægges en 2 meter dyrknings- og sprøjtefri zone omkring de vandhuller/søer som ligger i eller op til markerne: 2-0, 21-0, E-ny8, E-ny9 og E-ny10.

Vurdering:

§ 7 OMRÅDER

Husdyrbrugsloven definerer en række kvælstoffølsomme naturtyper – § 7 naturtyper – som er omfattet af bufferzone I og II (300-1000 m). Ejendommen med stalde og opbevaringsanlæg er beliggende ca. 5.000 m fra nærmeste § 7 naturtype, og dermed beliggende udenfor bufferzone I/II. Nærmeste § 7 naturtype er overdrevsområdet ved Humlegårdsbæk i Haderslev.

Opmærksomheden skal henledes på, at der i henhold til bkg. om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 DE, husdyrgødning, ensilage m.v. fremgår, at udbringning af flydende husdyrgødning skal ske ved nedfældning indenfor 1000 m til de § 7 naturtyper, som er defineret i lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug. Dette tiltag vil være med til at begrænse ammoniakfordampningen fra markerne til de sårbare naturtyper. Der er i denne ansøgning ingen udbringningsarealer beliggende nærmere end 1.000 meter fra § 7 arealer.

Anlægget er omfattet af et generelt krav om reduktion af ammoniakfordampning fra stald og lager i forhold til "bedste" stald- og lagersystem. Reduktionskravet var på ansøgningstidspunktet 15 %.

Det vurderes at anlægget ikke har nogen væsentlig virkning på § 7 arealer.

§ 3 NATURBESKYTTESLOVEN

Naturbeskyttelseslovens § 3 omfatter en generel beskyttelse af en række naturtyper. Nærmeste § 3 område er en beskyttet sø beliggende ca. 160 meter øst for anlægget. Indenfor 1.000 fra anlægget ligger i alt 13 beskyttede søer, en beskyttet mose og en beskyttet eng langs Spangsbæk.

Ingen af de omtalte § 3 områder inden for 1000 meter af anlægget kan vurderes som blivende væsentligt påvirket af projektet.

Der er flere § 3 beskyttede naturområder beliggende på eller grænsende op til ejendommens udbringningsarealer. Det drejer sig om beskyttet fersk eng ved mark nr. E-ny8 og F-ny12 (langs Spangsbæk), beskyttet mose (Sparlund Mose) ved mark nr. 21-0) og en beskyttet eng (Barslund Mose) ved mark matr. nr. Hajstrup 878.

Barslund Mose hører til et af Sønderjyllands bedste rigkær. Et rigkær udmærker sig ved at have en konstant vandmættet jordbund hvor grundvandet er mere eller mindre kalkholdigt. Barslund Mose er udover § 3 udpegningen, desuden udpeget som naturtype 7230, Rigkær/alkalisk lavmose som en del af Habitatområde nr. 96 Lillebælt. Se afsnittet om Natura 2000 hvor den egentlige vurdering af Barslund Mose foretages.

Der er ved gennemgang af arealerne fundet en umiddelbar overtrædelse af et § 3 forhold på mark. nr. 2-0 hvor en registreret sø er forsvundet fra arealet inden for en kort årrække og efter at naturbeskyttelsesloven trådte i kraft i 1992. Dette forhold vil blive taget op i en separat sagsbehandling og har som sådan ingen indflydelse på denne ansøgning.

Der må ikke foretages ændringer i tilstanden af arealer, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. Det er ejeren af arealerne, som der til enhver tid er ansvarlig for denne forpligtelse.

Med de stillede vilkår vurderer Haderslev kommune, at de omtalte § 3 områder ikke påvirkes væsentligt af projektet.

§ 29 MUSEUMSLOVEN

På eller i tilknytning til de udbringningsarealer omtalt i projektet er der flere forekomster af sten- og jorddiger, som er beskyttede efter Museumlovens § 29. De enkelte udpegninger fremgår af vedlagte kortbilag 3a+3b.

Der må ikke foretages ændringer i tilstanden af arealer, som er beskyttet af Museumlovens § 29. Det er ejeren af arealerne, som der til enhver tid er ansvarlig for denne forpligtelse.

Der er registreret en uoverensstemmelse på mark E-ny5 hvor et beskyttet dige tilsyneladende er fjernet og pløjet væk. Dette forhold vil blive videresendt til Haderslev Museum/ Kulturarvsstyrelsen som varetager administrationen af Museumloven. Dette forhold vil ligeledes blive taget op i en separat sagsbehandling og har som sådan ingen indflydelse på denne ansøgning

Der kan forekomme flere arealer, som er beskyttede end de registreringer, der fremgår af kortbilag 3, da kommunens registrering kun kan betragtes som vejledende. Såfremt der er tvivl om et område er omfattet af Naturbeskyttelsesloven eller Museumloven, kan Kommunens Miljø og Naturafdeling kontaktes for en nærmere afklaring.

BESKYTTEDE VANDLØB

Langs de beskyttede vandløb skal der være en 2 meter dyrkningsfri bræmme i henhold til Vandløbsloven. En dyrkningsfri bræmme langs vandløb skal bl.a. være med til at hindre afdrift fra pesticider og gødning samt hindre erosion.

Idet der stilles krav til udledninger fra bedriften, og idet de generelle lovkrav reducerer overfladeafstrømningen, vurderes det, at projektet ikke vil medføre væsentlige negative påvirkninger af vandløbene.

NATURA 2000 OG ANDEN INTERNATIONAL BESKYTTELSE

I henhold til Habitatbekendtgørelsen § 7 (bek. nr. 408 af 1. januar 2007, bek. om udpegnings og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter) skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-området væsentligt.

Indenfor de internationale naturbeskyttelsesområder skal det sikres, at projektet ikke forringer naturtyper og levesteder eller medfører forstyrrelser af væsentlig betydning for de arter, som områderne er udpeget for.

Det landsdækkende beskyttelsesniveau er som udgangspunkt tilstrækkeligt til at sikre natur, overfladevand og grundvand imod en væsentlig påvirkning fra husdyrbruget i perioden frem til, at vand- og naturplanerne efter Miljømålsloven foreligger.

Haderslev Kommune skal dog foretage en konkret vurdering af det enkelte projekt med inddragelse af den viden, der foreligger om de konkrete områder.

Der foreligger endnu ikke vand- og naturplaner, som specificerer hvilke tiltag, der skal iværksættes for at opnå gunstig bevaringsstatus for habitatområdernes naturtyper og arter, og der er ikke kendskab til forhold som for bevarelsen af de internationale

naturbeskyttelsesområder kræver akut indgriben. Det vurderes, at indtil vedtagne natur- og vandplaner foreligger, vil de krav og vilkår som kommunen fremsætter til udledninger fra projektet være tilstrækkelige til, at der ikke sker en væsentlig negativ påvirkning af de internationale naturbeskyttelsesområder.

- Vurdering af påvirkning fra anlæg:

De nærmest beliggende internationale naturbeskyttelsesområder er Natura 2000 – habitatområde Lillebælt (H96), fuglebeskyttelsesområde Lillebælt (F47) og Ramsarområde Lillebælt (R15) der ligger ca. 2 km fra anlægget.

Det vurderes at ammoniakbelastningen fra anlægget til Habitatområdet er upåviselig og derfor uden betydning både som enkeltprojekt og akkumuleret effekt og der foretages derfor ikke en konsekventvurdering af anlæggets påvirkning i forhold til habitatområdet.

- Vurdering af påvirkning fra udbringningsarealer:

Matr. nr. Hajstrup 878 ligger i Natura 2000 område H96, og ligger umiddelbart op til rigkæret (Barsmose). Denne mark sammen markerne matr. nr. Hajstrup 62 og matr. nr. Hajstrup 879 ligger som opland til området.

De udpegede naturtyper som ligger umiddelbart op udbringningsområderne vurderes til at være (Natura 2000 kode):

- Kystlaguner og strandsøer (1150)
- Enårig vegetation på stenede strande (1210)
- Flerårig vegetation på stenede strande (1220)
- Strandenge (1330)
- Rigkær (7230) – i dette tilfælde Barsmose

Der er i kystområdet hvor nogle af udbringningsarealerne ligger flere større krumoddekomplekser (odde der ofte dannes på lavt vand ved kysterne), der nu er sammenvoksede og dækkede af strandeng med naturlige tidevandsrender og ofte med kystlaguner bagved. Den generelle eutrofiering med luftbårne kvælstofforbindelser påvirker i nogen grad strandengene og de stenede strandområder. Større effekt har eutrofieringen på rigkær, hvor tålegrænsen er overskredet.

Strandenge (1330) og den enårige vegetation på stenede strande (1210) er meget påvirket af tang og andet organisk stof fra havmiljøet og har derfor en stor robusthed mod store mængder af næringsstoffer. Den flerårige vegetation (1220) som typisk findes på det højere liggende stenstrandsområde er mere afhængig af næringsstoffer fra regn og i mindre grad grundvandspåvirket. Derfor vil plantearter tilknyttet denne naturtype være mere følsom overfor kvælstofdeposition.

Barslund Mose hører til et af Sønderjyllands bedste rigkær (7230). Et rigkær udmærker sig ved at have en konstant vandmættet jordbund hvor grundvandet er mere eller mindre kalkholdigt. Barslund Mose er udover § 3 udpegningen, desuden udpeget som naturtype 7230, Rigkær/alkalisk lavmose som en del af Habitatområde nr. 96 Lillebælt. Ved besigtigelse på arealet foretaget juli 2009 kan nævnes blandt flere og specielle og sjældne arter der vokser på arealet: Vibefedt, tvebo baldrian,

djævelsbid, hjertegræs, trævlekrone, smalbladet kæruld, blågrøn star, hirsestar, stjernestar, krognebstar, tvebo star, leverurt, kærtrehage, engtroidurt, majgøgeurt, fladtrykt kogleaks, fåblomstret kogleaks og smalbladet ærenpris. Alene inden for dokumentationscirklen (5 m²) blev der fundet 60 arter hvilket er ekstremt. Riggæret som i princippet er en eng bliver afgræsset. Det er helt afgørende for lokalitetens tilstand at området fortsat afgræsses, alternativt skal der foretages høslet.

Lokaliteten er truet af næringsstofberiget overflade-, dræn og grundvand fra markerne der omkranser arealet. Baggrundsdepositionen af kvælstof er for området ca. 19 kg. Tillægger man ammoniakafdampning ved udbringning af gylle på nabomarkerne som er mindst 1 kg/ha/år og de næringsstoffer som tilgår fra overfladeafstrømning samt grundvandspåvirkning og den akkumulerede effekt fra andre markjorde som ligger op til, er belastningen et godt stykke over 20 kg N/ha/år. Riggærs tålegrænse ligger i intervallet 15-25 kg N/ha/år. Belastningen ligger over grænsen for en gunstig bevaringsstatus. Da lokaliteten har skærpede bevaringskrav ud over det sædvanlige, både internationalt, regionalt og lokalt, skal der derfor stilles krav til udledning af næringsstoffer i området der sikrer en gunstig bevaringsstatus. Riggæret vurderes til at skulle betragtes som tilsvarende et § 7 område – dvs. udbringning af gylle skal ske ved nedfældning på arealer i en radius af 1.000 meters omkreds. Yderligere skal der for at modgå evt. overfladeafstrømning til det lavere liggende areal udlægges en 10 meter dyrkningsfri bræmme op til naturområdet på de to flader som støder op til matriklen. For at nedsætte ammoniakafdampningen yderligere i nærzonen til arealet er der stillet vilkår om at al udbringning af gylle på matr. nr. Hajstrup 878 skal nedfældes uanset afgrøde og årstid. Vilkåret er stillet for at nedsætte ammoniakpåvirkning af Natura 2000 naturtype 7230 Riggær (Barslund Mose) som ligger op til udbringningsarealet.

Ved de stillede vilkår vurderes det at der samlet set sker en nedbringelse af kvælstof tilførselen på ca. 2 kg N/ha/år til Barslund mose.

Samlet set vurderes de stillede vilkår for nedbringelse af kvælstofdepositionen samt nedsat risiko for overfladeafstrømning at være tilstrækkeligt for at projektet ikke har en væsentlig effekt på de Natura 2000 arealer der ligger i tilknytning til udbringningsarealerne – dette gælder for så vidt Kystlaguner og strandsøer (1150), Enårig vegetation på stenede strande (1210), Flerårig vegetation på stenede strande (1220), Strandenge (1330) og Riggær (7230).

Specielt for Habitatområde Lillebælt er bl.a. kystlaguner og strandsøer en prioriteret naturtype. Kystlagunerne er sårbare overfor tilledning af næringsstoffer. Kystlagunerne kan påvirkes af en sådan tilledning, da de har et begrænset vandskifte med de åbne vandmasser. De næringsstoffer som udledes fra vandløbet som går igennem Barslund mose udleder ikke direkte til en kystlagune/strandsø men direkte ud i Lillebælt/åben vandmasse. Det vurderes derfor at der ikke vil være en konkret påvirkning af naturtypen via udledning.

Lillebælt er udpeget som levested for 10 arter af ynglefugle. Området er især vigtigt for arterne havørn, rørhøg, fjordterne, havterne og dværgterne. Fem arter af trækkende vandfugle er udpegningsgrundlag. Vigtigst er dykænderne ederfugl, bjergand, hvinand og toppet skallesluger, som dog alle er gået tilbage de senere år. Haderslev Kommune ligger ikke inde med viden til konkret at kunne vurdere projektets indvirkning på disse fuglearter.

Lillebælt opfylder ikke sin målsætning om et alsidigt plante- og dyreliv, der kun er svagt påvirket af menneskelig aktivitet. Årsagen herfor er ifølge regionplanen den diffuse belastning med især kvælstof, men også fosfor fra oplandet, primært fra landbrug.

Ejendommens arealer er beliggende ca. 15 km øst for vandskellet til Vadehavet hvorfor slutrecipienten er Lillebælt, som er Natura 2000 områder.

Der foreligger endnu ikke naturplaner, som specificerer hvilke tiltag, der skal iværksættes for at opnå gunstig bevaringsstatus for områdernes naturtyper og arter, og der er ikke kendskab til forhold som for bevarelsen af de internationale naturbeskyttelsesområder kræver umiddelbar indgriben.

Samlet vurderes, at projektet i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter ikke vil medføre nogen væsentlig negativ påvirkning af arter, og naturtyper som indgår i udpegningsgrundlaget og den generelle miljøtilstand i den marine del af det internationale naturbeskyttelsesområde Lillebælt. Vurderingen er truffet på baggrund af at det er vurderet at miljøbelastningen fra projektet er begrænset da:

- Nitratbelastningen af vand til de mest sårbare Natura 2000 områder er reduceret. Hovedparten af de ejede og forpagtede udbringningsarealer ligger inden for et område klassificeret som nitratklasse 1 eller 3 og dermed er underlagt regler der reducerer nitratudvaskningen.

- Fosfor belastningen af vand til de mest sårbare Natura 2000 områder er reduceret. Da kun 21,68 ha af de ejede og forpagtede udbringningsarealer er vurderet til at udgøre risikoarealer for fosforudvaskning. Og da disse er omfattet af P-klasser, således at virksamheden er underlagt regler der reducerer fosforudvaskningen.

- Der er vurderet at faren for overfladeafstrømning fra ejede og forpagtede arealer er ringe. På baggrund af det generelle lovkrav er der vurderet, at der ikke er væsentlig erosionsrisiko og fare for forurening af vandmiljøet på baggrund af overfladeafstrømning.

- Markdrift herunder brug af kunstgødning og husdyrgødning er reguleret af de generelle regler.

Kommunen foretager derfor ikke en nærmere konsekvensvurdering af effekten af den mængde fosfor og kvælstof projektet tilfører til den marine slutrecipient, det internationale naturbeskyttelsesområde.

HABITATDIREKTIVETS BILAG IV ARTER

I henhold til EF-habitatdirektivets bilag IV er en række dyre- og plantearter strengt beskyttede. På baggrund af Skov- og naturstyrelsens oversigt over bilag IV arter i Danmark (http://www.skovognatur.dk/Emne/Natura2000/Habitat/Artikel_12/) og ud fra oplysninger om deres udbredelse, krav til levesteder og foreliggende oplysninger om kendte lokale forekomster er der foretaget en vurdering af projektets mulige påvirkning af arterne.

Vurderingen er gældende for: (i) pattedyr med arter af småflagermus, gnavere, rovdyr og hvaler, (ii) krybdyr med arter af skildpadder og Markfirben, (iii) padder med arter af halepadder og springpadder, (iv) fisk med arten Snæbel, (v) insekter med arter af biller, sommerfugle, og guldsmede, (vi) bløddyr med arten Tykskallet malermusling, samt (vii) planter omfattende arterne Enkelt månerude, Vandranke,

Liden Najade, Fruesko, Mygblomst, Gul stenbræk og Krybende Sumpskærm. En række dyr og planter, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på arealer på eller omkring landbrugsejendommens udbringningsarealer.

På baggrund af faglig rapport nr. 635/2007 fra Danmarks Miljøundersøgelser samt kommunens øvrige kendskab vurderes umiddelbart, at der af Bilag IV arter, kan forekomme følgende arter i eller i nærheden af projektområdet: vandflagermus, langøret flagermus, sydflagermus, brun flagermus, skimmelflagermus, trolldflagermus, pipistrelflagermus, birkemus, markfirben, stor vandsalamander, løvfrø, spidssnudet frø, strandtudse og marsvin.

Vandflagermus (Myotis daubentoi) er almindelig og udbredt i næsten hele landet med undtagelse af det vestligste Jylland. Arten er hovedsageligt fundet i det nordlige og østlige Jylland, og omkring Limfjorden. Arten er dog registreret på 5 lokaliteter i Sønderjyllands Amt, og det vides ikke om den findes i området omkring ejendommen. Arten søger føde over søer og vandhuller, og hviler og overvintrer i træer med hulheder, revner eller sprækker, kalkminer og under stenbroer. Det vurderes, at artens levesteder (træer, broer, vandhuller og søer) ikke påvirkes som følge af projektet.

Langøret flagermus (Plecotus auritus) er relativt almindelig over hele landet med undtagelse af det vestligste Jylland, vestligste Fyn og Lolland, Langeland og nogle mindre øer. Der er dog kun få observationer i Sydjylland, men flagermusen er svær at finde, så den kan være overset. Flagermusen holder oftest til i bygninger såsom lader og på kirkeloftet og foretrækker afvekslende kulturlandskaber med gård, haver, parker, alléer og små løvskove. Da der ikke fjernes gamle bygninger eller træer i forbindelse med projektet, og da der ikke fjernes våde områder vurderes det, at projektet ikke vil have betydning for arten.

Sydflagermus (Eptesicus serotinus) er almindelig med undtagelse af Nordvestjylland og Nordøstsjælland. Sydflagermus har en tæt bestand i Sønderjylland, og det er sandsynligt, at arten findes i området. Flagermusen har udelukkende kvarter i bygninger året rundt og jager langs skovbryn, åbninger mellem træer og andre steder med mange insekter. Da der ikke sker forringelser af bygninger og jagtområder vurderes det, at projektet ikke vil have betydning for arten.

Brun flagermus (Nyctalus noctul) er relativt almindelig på øerne og i det østlige Jylland. Den er kendt fra enkeltobservationer på flere lokaliteter i det sydvestlige Jylland. Det er muligt, at der findes eksemplarer i området. Arten yngler kun i gamle løvtræer. Da der ikke fjernes gamle træer, og da der ikke sker ændringer, der påvirker flagermusenes fødesøgning, vurderes det, at projektet ikke vil have betydning for eventuelle eksemplarer i området.

Skimmelflagermus (Vespertilio murinus) er observeret enkelte gange omkring Haderslev. Det kan ikke udelukkes, at arten kan forekomme i projektområdet. Da der ikke fjernes gamle bygninger eller træer i forbindelse med projektet vurderes det, at projektet ikke vil have betydning for arten.

Trolldflagermus (Pipistrellus nathusii) er observeret med spredte forekomster i det meste af landet, og herunder også i Haderslev Kommune. Det kan således ikke udelukkes, at arten kan forekomme i projektområdet. Da der ikke fjernes gamle

bygninger eller træer eller laves ændringer af skovdrift i forbindelse med projektet, vurderes det, at projektet ikke vil have betydning for arten.

Pipistrelliflaggermus (Pipistrellus pipistrellus) er registreret flere gange i udkanten af Haderslev Kommune. Det kan således ikke udelukkes, at arten kan forekomme i projektområdet. Da der ikke fjernes gamle bygninger eller træer eller laves ændringer af skovdrift i forbindelse med projektet, vurderes det, at projektet ikke vil have betydning for arten.

Birkemus (Sicista betulina) er registreret mellem Spangså og Revsø skov og ved Hammelev. Hvorvidt birkemusen findes på projektarealerne vides ikke. Da projektet ikke indeholder ændringer af arealanvendelsen af landbrugsarealer, og der tages hensyn til beskyttede naturarealer, vurderes det at levevilkårene for eventuelle birkemuse i området vil være uændrede.

Markfirben (Lacerta agilis) findes udbredt i stort set hele landet og vil med stor sandsynlighed findes på projektarealet. Markfirben opholder sig primært i lysåbne naturtyper med spredt vegetation. De stiller krav til gode muligheder for solbadning og udrugning af æg ved solvarme. Sydvendte skrånninger med bar jord og/eller sand eller stendiger udgør typiske levesteder for markfirben. Umiddelbart sker der ingen ændringer i brugen af arealerne og projektets indvirkning på markfirbenet vil derfor ikke være væsentligt. Dog skal nævnes at det beskyttede jord/stendige som er fjernet (se under fortidsminder) har været et potentielt levested og mulig spredningskorridor for markfirbenet.

Stor vandsalamander (Triturus cristatus) er registreret i flere vandhuller i projektområdet. Stor vandsalamander stiller større krav til vandkvaliteten end f.eks. Løvrø gør – men sandsynligheden for at arten yngler på lokaliteterne er meget høj og desuden skal der tages højde for at man ikke må ødelægge spredningsmulighederne for arterne. Ved udlægning af en 2 meter dyrkningsfri bræmme på de angivne vandhuller og søer (se bilag 3 a) vil projektet ikke ændre levevilkårene væsentligt.

Spidssnudet frø (Rana arvalis) er muligvis i tilbagegang i Sønderjylland. Der er med stor sandsynlighed bestande af spidssnudet frø i og ved projektområdet. Typisk i vandhuller og på engarealer. Ved udlægning af en 2 meter dyrkningsfri bræmme på de angivne vandhuller og søer (se bilag 3 a) vil projektet ikke ændre levevilkårene væsentligt.

Løvrø (Hyla arborea) er registreret i nærheden af hele udbringningsområdet. Det vurderes dog, at der ikke vil være en negativ påvirkning af vandhuller på arealerne som følge af projektet og eftersom arealdriften ikke ændres væsentligt, og der etableres her ud over 2 m bræmmer ned til alle søer på udbringningsarealerne. Det vurderes derfor at projektet ikke vil få negativ indvirkning på arten og dens levesteder.

Strandtudse (Bufo calamita) er i kraftig tilbagegang i Danmark arten findes bl.a. i strandområderne ved Aarøsund og på Aarø. Strandtudsen kan også spredes ind i landet specielt på lysåbne temporære vandsamlinger, men grundet dræning af mange vådere områder med netop temporært vand er dens primære levested begrænset til kystområderne. Projektet indeholder ikke ændringer i driften af arealerne og det vurderes derfor at projektet ikke vil have nogen negativ påvirkning af arten.

Marsvin (Phocoena phocoena) forekommer i alle danske farvande og har tillige et af sine primære yngleområder og største bestande i Lillebælt. Projektet vurderes ikke at have en direkte effekt på marsvinet og udgør derfor ikke en negativ påvirkning af arten.

Samlet set vurderes de stillede vilkår til projektet at være tilstrækkeligt for ikke at medføre væsentlig negativ påvirkning af levesteder og bestande af de bilag IV arter som findes i området.

RENERE TEKNOLOGI/BAT

Vilkår

90. Der skal anvendes fasefodring til både søer og gylte, smågrise og slagtesvin. Foderets indhold af råprotein og fosfor skal leve op til Plantedirektoratets normtal.
91. Landbruget skal under tilsynet redegøre for muligheden for at indføre renere teknologi i form af ændrede råvarer, nye metoder eller besparelser på materialer og ressourcer, som kan nedsætte miljøbelastningen fra ejendommen.
92. Anlæg der er særligt energiforbrugende som f.eks. ventilationsanlæg og gyllekølingsanlæg skal kontrolleres og vedligeholdes således, at de altid kører energimæssigt optimalt.
93. Der skal anvendes energibesparende lyskilder i stalde.
94. Muligheder for energibesparelser skal kontrolleres, hvilket kan ske på siden lr.dk/energisparekataloget eller anden udbyder af energibesparelser. Der skal ved tilsyn fremlægges, hvilke tiltag der er blevet valgt.

Vurdering:

Management: Der vil til stadighed blive indhentet ny viden om staldsystemer og andre for driften relevante emner, der kan medvirke til en optimal drift af ejendommen. Der vil blive ført egenkontrol med forbrug af råvarer.

Foder: På ejendommen anvendes fasefodring, som der er vurderet er på niveau med BAT jf. Referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensivt fjerkræ- og svineproduktion (BREF). Der stilles vilkår herom med henblik på optimal foderudnyttelse og minimering af næringsstofspild i gødning. Der anvendes 2 forskellige foderblandinger tilpasset søernes produktionscyklus, og 2 forskellige foderblandinger til smågrisene og en enkelt foderblanding til slagtesvinene. Herved sikres en meget optimal fodring tilpasset de enkelte dyrs behov. For tiden svarer foderforbruget og foderets indhold af råprotein og fosfor til Plantedirektoratets normtal:

Søer og gylte:

- 1.470 FE pr. årssø inkl. gylte
- 139,5 g råprotein pr. FE
- 5,0 g fosfor pr. FE

Smågrise:

- 2,08 FE pr. kg tilvækst
- 159,5 g råprotein pr. FE
- 5,4 g fosfor pr. FE

Slagtesvin:

- 2,85 FE pr. kg tilvækst
- 154,8 g råprotein pr. FE
- 4,5 g fosfor pr. FE.

Staldindretning: Stald 11 etableres i eksisterende bygning med minimum 25 % fastgulv og med vakuumsystem til fjernelse af gylle. Staldene 7, 8, 9 og 10 er alle indrettet med delvist spaltegulv dvs. 1/3 spaltegulv med vacuumsystem til hyppig udslusning af gylle, hvilket på denne ejendom er hver anden uge. Der er fravalgt luftvasker, da etableringsomkostningerne stadig vurderes til at være for store for den type anlæg. I stedet for er der installeret gyllekøling i den eksisterende slagtesvinestald (bygning 9). Det udvides til også at omfatte den nye drægtighedsstald (bygning 10). Staldene 7, 8, 9, 10 og 11 er eller bliver etableret med gulvsystemer der indgår i BREF-dokumentet. Der er vurderet at stald 5 og 6 kan fortsætte indtil de skal renoveres. Der er stillet vilkår om at renoveringen skal være udført senest den 1.1.2014 og at staldsystemerne derefter skal leve op til bedste tilgængelige staldsystem.

Forbrug af vand og energi: I farestaldene anvendes der lavenergipærer i varmelamperne og til belysning anvendes der lavenergilystofrør. I nudriften bruges der ca. 1.013 kWh pr produceret dyreenhed (250.000 kWh/246,70 DE), hvor der efter udvidelsen forventes brugt ca. 1.023 kWh pr produceret dyreenhed (650.000 kWh/634,91 DE). Energieffektiviteten i forhold til el-forbruget er på samme niveau efter udvidelsen. I forhold til vandforbruget er der opnået forbedringer ved at vælge en anden placering af drikkeventilerne samt installere aqua flow i den nye drægtighedsstald, hvilket virker vandbesparende. Derudover måles vandforbruget løbende for sikre at de forskellige vandinstallationer fungerer optimalt.

Opbevaring/behandling: Der bygges to nye gyllebeholdere uden spjæld med teltoverdækning. Beholderne kontrolleres årligt af ejer og der gennemføres 10- års beholderkontrol.

Udbringning: Gyllen udbringes i overensstemmelse med gældende regler som dermed også opfylder de krav, der er opført i BREF dokumentet. Det er fravalgt at anvende nedfældning i etablerede afgrøder, da kørsel med nedfælder kan medføre skader på afgrøderne.

Ud fra ovenstående vurderes det at projektet samlet set opfylder kravene til renere teknologi set i forhold til de investeringer, der vil være rimeligt at kræve at denne størrelse husdyrproduktion.

EGENKONTROL

Vilkår

95. Dokumentation i form af kvitteringer, sædskifte- og gødningsplaner, forpagtnings- og overførelsesaftaler (af mindst 1 års varighed) m.v. opbevares i mindst 5 år og forevises kommunen på forlangende.
96. Der skal kunne fremvises kvitteringer over bortskaffede affaldsmængder for så vidt angår affaldstyper og mængder, benyttet affaldstransportør og modtageranlæg.
97. Når gyllekølingsanlægget er i drift skal gylletemperaturen i stald nr. 9 sænkes med minimum 4,3 grader i overfladen i forhold til lufttemperaturen og i stald nr. 10 sænkes med minimum 1,1 grad i overfladen i forhold til lufttemperaturen. Ansøger skal mindst 12 gang om året kontrollere, at der opnås denne temperaturdifference.
98. Ved tilsyn skal der kunne fremvises månedlige data for varmepumpens ydelse i kWh, m2 gyllekumme og for antal driftstimer.
99. Virksomheden skal løbende registrere afhentede døde dyr til destruktionsanstalt.
100. Beredskabsplanen skal revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året sammen med eventuelle ansatte. Beredskabsplanen skal forsynes med dato og år for revision.
101. Der skal gemmes dokumentation for energiforbrug, dieselolie, vand på ejendommen f.eks. i form af faktura fra elselskab
102. Der skal ved tilsyn foreligge dokumentation for markdriften i form af de seneste 5 års markplaner.
103. Der skal ved tilsyn foreligge dokumentation for tilførslen af fosfor fra husdyrgødning og anden organisk gødning på bedriftens udbringningsarealer.
104. Myndigheden kan på forlangende kræve udarbejdet balanceregnskab for fosfor tilført med husdyrgødning og fosfor bortført med afgrøderne fra de ejede og forpagtede arealer.
105. Myndigheden kan på forlangende kræve udarbejdet beregning af kvælstofoverskuddet og nitratudvaskningen fra de ejede og forpagtede arealer.
106. Ansøger skal ved tilsyn kunne dokumentere, at der via gylleaftaler fraføres den gyllemængde der overskyder de 300,41 DE svarende til 30148,95 KgN 6539,74 KgP. Dokumentationen skal opbevares i 5 år.
107. Registreringerne skal opbevares tilgængeligt på virksomheden i minimum 5 år og skal fremvises til tilsynsmyndigheden, såfremt der anmodes herom.
108. Grønt regnskab kan indgå som driftskontrol. Ved indførelse af grønt regnskab kan der reguleres i ovenstående vilkår. Regnskabet skal da som minimum indeholde oplysninger om næringsstofbalancer, ressourceforbrug og en redegørelse for hvordan ressourceforbruget og miljøbelastningen kan nedbringes.

ALTERNATIVER

Ansøger har overvejet flere alternative muligheder.

Projektet er ændret i forhold at ansøgningen blev annonceret. Der bygges ikke et lavteknologisk stationært gyllesepareringsanlæg med tilhørende betonplads på 400 m². De 2 nye gyllebeholdere begge på 4.000 m³ er flyttet således at de ligger ved landbrugets eksisterende gyllebeholdere på matrikel nr. 12, Grarup ejerlav, Grarup og ikke som tidligere ansøgt uden tilknytning til det eksisterende anlæg. Den nye løbe-/kontrol- og drægtighedsstald er ændret fra 2100 m² til 4.200 m².

Der er også blevet overvejet flere alternative placeringer.

O-alternativet vil være at bedriften fortsætter som hidtil. Det er ikke et reelt alternativ, da det vil betyde en afvikling set i forhold til den generelle samfundsøkonomiske udvikling. Derudover skal alle de nuværende boksede søer senest d. 1. januar 2013 skal være løsgående, hvilket ansøger gerne af dyrevelfærdsmæssige årsager allerede nu vil påbegynde ændringen af.

Endelig har ansøger et stort ønske om fortsat at have en arbejdsplads med flere ansatte sådan, at der bliver mulighed for afløsning i ferier, weekender samt under sygdom og kurser. Derudover er det vigtigt at der altid er et godt socialt og fagligt miljø, hvor arbejdsopgaverne kan blive drøftet og gennemført i fællesskab.

Miljøgodkendelse

HØRINGER

Ved en godkendelse efter husdyrbrugslovens skal offentligheden inddrages for der træffes afgørelse i sagen.

I forbindelse med annoncering af ansøgningen i Haderslev Ugeavis, der forløb fra uge 32 2008 til uge 34 2008 modtog kommunen ingen bemærkninger:

Udkast til miljøgodkendelse har været sendt i nabohøring og/eller partshøring i 6 uger i perioden 18. 07 2009 til 28. 08 2009. Kommunen modtog følgende bemærkninger:

Ansøgers bemærkninger:

Generelt bør vilkår, som er gældende lov i forvejen fjernes. I stedet kan der i vurderingen henvises til, at dette også gælder for husdyrbruget, for det tilfælde det skønnes nødvendigt at gøre opmærksom herpå.

Vilkår 19 og 20 er konstateringer og ikke selvstændige vilkår. Bør være en del af hhv. vilkår 18 og 20.

Vilkår 27 bør ændres, så der står, at staldene ikke må benyttes efter etape 2 (de benyttes fortsat i etape 1).

Vilkår 28: I ansøgningen har vi på side 24 redegjort for, at den ekstra ammoniakemission, der kommer fra staldafsnit 1.1.5 og 1.1.6 opvejes af gyllekølingstiltaget. Da der er frihed til at vælge, hvordan der leves op til BAT-niveauet, bør vilkåret slettes. Den efterfølgende tekst under vurderingen skal endvidere tilrettes. Ditto side 32 i afsnit om staldindretning.

Vilkår 35 bør slettes – prøv at spørge spildevandsafdelingen, om det er rimeligt, at man ikke må gå på toilet på nr. 23 og 25!? Det er miljømæssigt være absolut uden betydning. Og som jeg har drøftet med Brian Mogensen, så vil de sanitære udledninger fra nr. 23 og 25 blive ændret om ganske få år som led i spildevandsreguleringen i det åbne land.

Vilkår 37. Omfangsdræn er dræn hvor vand uhindret siver ind og ud af drænrør. Det vil derfor være ulogisk at stille vilkår om, at vandet skal ledes til gyllebeholder.

Vilkåret bør slettes.

Side 12 vedrørende benyttelse af toiletforhold. Der er sket en misforståelse (min fejl!). Det er toiletforhold på nr. 23, der benyttes af medarbejdere. Se endvidere kommentar under vilkår 35.

Næstsidste afsnit på side 12 omkring vilkår om udledning af overfladevand. Skal afsnittet ikke fjernes? Er der ikke stillet tilstrækkeligt med vilkår, når der er sket neddrosling?

Vilkår 47 og 48 er nu gældende lov (§ 17 i Husdyrgødningsbekendtgørelsen).

Vilkårene bør slettes.

Næstsidste afsnit på s. 15. "Da staldanlægget ikke ligger i umiddelbar nærhed af sårbar natur kan ammoniakkravet på 15 % på denne vis opfyldes" – er noget vås.

Nærhed til sårbar natur og ammoniakreduktionskravet har ikke noget direkte med hinanden at gøre. Teksten skal ændres eller slettes. Konklusionen bør for at leve op til Miljøklagenævnets afgørelser suppleres med konkrete beregninger til nærliggende natur, og en vurdering af om merdepositionen til disse arealer er acceptabel (hvilket jeg tror de vil være, grundet afstandene).

Vilkår 51 og 81 er ens – det ene bør slettes.

Vilkår 86 er gældende lov.

Vilkår 87, 88, 89, 91 og 92 se herunder.

Side 24 3. afsnit. Der henvises til vilkår 37 – det giver ikke mening!

S. 24 afsnit 4 under § 3 Naturbeskyttelsesloven: der bør suppleres med oplysning om, at der er knap 6 km fra staldanlægget til Barslund Mose.

Vilkår 111 bør slettes. Dokumentation i form af normoptagelse af fosfor for de anvendte sædskifter er ikke tilgængelig i mark- og gødningsplanen – og vi har ingen ide om, hvordan vilkåret kan dokumenteres. Der henvises til, at der må være frihed til at sammensætte sædskifte, når der er valgt samme sædskifte som referencesædskiftet og der endvidere etableres minimum **2,1 %** ekstra efterafgrøder (se nedenstående uddrag fra Sædskiftenotatet og kommentar vedr. %). Hvis der skulle stilles vilkår med hensyn til fosfor, skulle det være, at der hvert 5. år skal tages nye fosforprøver, og såfremt disse viser, at der er sket stigning i tallene, så der skiftes kategori (under 4, mellem 4 og 6 og over 6), så kan kommunen forlange genberegninger for fosfor (det er dog næppe sandsynligt, at der vil ske stigninger, idet fosfor i husdyrgødning har været faldende de sidste mange år).

Vilkår 115 bør slettes. De tal der benyttes i beregningerne i www.husdyrgodkendelse.dk er ikke direkte sammenlignelige med de tal der fremkommer fra mark- og gødningsplanerne. Dels benyttes der ikke de samme normtal, og dels vil tiltag i www.husdyrgodkendelse.dk, der forøger N-andelen i gyllen ikke være med i mark- og gødningsplanen. Da der allerede er fastsat vilkår om, at den maksimale husdyrtryk må være 1,37 DE/ha på egne arealer, bør der derfor ikke stilles yderligere vilkår – det giver sig selv at overskydende DE skal afsættes til gyllemodtagere.

S. 34 afsnit 2. Der står at de landskabelige hensyn gør, at der kan peges på en bedre løsning end den valgte. Mener kommunen det? Og hvilken løsning? Sætningen vil kunne blive uheldigt opfattet af læsere.

S. 37. Afsnit 6 under Klagevejledning og søgsmål. Der skal stå: "En klage over miljøgodkendelsen har **ikke** opsættende virkning...". Er det et levn fra den gang gyllebeholderne var placeret væk fra staldanlægget.

Uddrag fra Sædskiftenotatet af 27.06.2007:

"Det er frivilligt, hvorvidt der ønskes krav om ændret sædskifte. Det er således muligt at anvende andre virkemidler, som f.eks. krav til flere efterafgrøder, uden samtidig at blive pålagt krav til sædskiftet. Hvis der ikke ønskes krav til sædskiftet skal der i IT-ansøgningssystemet i så fald vælges samme sædskifte som referencesædskiftet for alle marker.

Hvis sædskiftet ønskes anvendt som virkemiddel, skal samtlige arealer under bedriften medregnes incl. de sædskifter, som evt. har en større udvaskning end referencesædskiftet. Undtaget herfra er kravene på nitratfølsomme indvindingsområder i forhold til miljøbeskyttelsen af grundvandet."

Ud fra ovenstående mener vi, at vilkår 87, 88, 89, 91, 92 (sidste halvdel af vilkåret efter kommaet), bør slettes. Jeg kan godt se, at beregningerne er lavet ud fra en forudsætning om et sædskifte, og at det er vigtigt, at det på en eller anden måde beskrives, at der er sket en vurdering af belastningerne. Men vilkårene skal også kunne dokumenteres. Vilkår 87 vil kunne kontrolleres ud fra mark- og gødningsplanens oplysninger om produceret P og forbrugt handelsgødning P, hvorfor man måske kan beholde vilkåret? Vilkår 88, 89, 91 og sidste halvdel af vilkår 92 mener jeg helt klart ikke bør stilles ud fra Sædskiftenotatet og intensionerne bag beregningssystemet. Beregninger af fosforfræførsel og overskud af P/ha/år er endvidere vilkår, som først vil kunne kontrolleres efter høst – og kun hvis der tages prøver og beregnes udbytter.

Grunden til, at jeg skriver 2,1 % ekstra efterafgrøder er, at beregningerne efter justering af husdyrtryk og nye DE viser, at 2,1 % ekstra efterafgrøder er nok til at leve op til kravet om at kg N/ha DE reel ikke er større end kg N/ha DE max. (OBS: lige nu svinger beregningerne i FarmN – det er fejlmeldt! Jeg har dog regnet de 2,1 % igennem 5 gange og fået resultater fra 47,6 til 47,9 kg N/ha). Husk at ændre fra 3 til 2,1 % under "Nitratudvaskning – overfladevand" under "Vurdering" 3. afsnit.

Haderslev Kommunes bemærkninger til Ansøgers bemærkninger:

Vedr. vilkår 19 og 20 er teksten rettet som foreslået.

Vedr. vilkår 27 er teksten rettet.

Vedr. vilkår 28 så fastholdes vilkåret. Miljøklagenævnet har fastlagt i afgørelsen med j.nr. MKN-130-00282 at kravet om BAT også gælder for eksisterende stalde. Det er rigtigt at der er metodefrihed til at leve op til BAT-niveauet, dog vurderes det at en ammoniak reduktion på 14,4 % som der i ansøgningen redegøres for, ikke kan anses for at opfylde BAT-niveauet på Stenderupvej 23. I denne vurdering er det også indgået at der på ejendommen også er stald 1-4 som ikke lever op til BAT-niveauet og først udfases når etape 2 er gennemført.

Vilkår 35 slettes, i stedet indsættes der følgende vilkår:

Sanitært spildevand fra beboelser og evt. mandskabsrum skal ledes til særskilt spildevandsanlæg. Det eventuelle spildevandsanlæg skal godkendes af Haderslev Kommune inden der bliver givet byggetilladelse, og spildevandsanlægget skal være taget i brug senest 1 år efter byggetilladelsen er givet.

Det er Haderslev Kommunes opfattelse at såfremt der sker ændringer i det sanitære spildevandsanlæg på en matrikel, i mængden af eller sammensætningen af spildevandet, som tilføres et spildevandsanlæg, kræver det fornyet tilladelse. Kommunen mener endvidere at det er sandsynliggjort at det sker en sådan ændring når husdyrproduktionen på Stenderupvej 23 udvides fra 246,70 DE til 634,91 DE svin. Kommunens opfattelse har rod i § 2 Bekendtgørelse nr. 1667 af 14/12/2006 om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelsesloven kapitel 3 og 4.

Dersom der indsendes en ansøgning om en spildevandstilladelse, vil den blive behandlet sideløbende med byggeansøgningen.

Vilkåret 37 er ændret til: Vand fra befæstede oplagspladser og omfangsdræn betragtes som spildevand og må derfor ikke ledes til dræn.

Vedr. næstsidste afsnit på side 12 så er afsnittet ændret, og vilkåret er slettet.

Vilkår 47 og 48 er slettet.

Vedr. næstsidste afsnit på s. 15, så er teksten slettet som foreslået.

Ammoniakdepositionen på naturarealer er behandlet i kapitlet "Naturarealer og Natura 2000".

Vilkår 51 er slettet.

Vilkår 86 er slettet.

Vedr. side 24 3. afsnit så er henvisningen slettet.

Vedr side 24 afsnit 4 under § 3 Naturbeskyttelsesloven så er den foreslåede ændring ikke foretaget. Der er i afsnittet "NATURA 2000 OG ANDEN INTERNATIONAL BESKYTTELSE" vurderet at " ammoniakbelastningen fra anlægget til Habitatområdet er upåviselig og derfor uden betydning både som enkeltprojekt og akkumuleret effekt og der foretages derfor ikke en konsekvent vurdering af anlæggets påvirkning i forhold til habitatområdet."

Kommunens svar:

Vilkår 115 er ændret til:

Ansøger skal ved tilsyn kunne dokumentere, at der via gylleaftaler fraføres den gyllemængde der overskyder de 300,41 DE svarende til 30148,95 KgN 6539,74 KgP. Dokumentation skal opbevares i 5 år.

Det er vurderet at vilkåret er med til at sikre at de arealer der drives i forbindelse med husdyrbruget Stenderupvej 23 ikke bliver overgødet.

Vedr. side 37. Afsnit 6 under Klagevejledning og søgsmål så er teksten rettet.

Vilkår 87, 88, 89, 91 og 92 fastholdes. Haderslev Kommune har fundet at det er nødvendigt at stille specifikke krav for at sikre at påvirkningen af vandmiljøet med kvælstof og fosfor begrænses og for at kunne efterleve principperne fra habitatdirektivets artikel 6, stk. 3. Haderslev Kommune har lagt til grund, at beregningerne i ansøgningsskemaet, om den givne belastning er foretaget på baggrund af en forventning om, at der anvendes et sædskifte med et udvaskningsindeks på 93 og med minimum en gennemsnitlig fosforfraførsel på 26,9 kg P/ha. Tillige at der af ansøgningen fremgår at der på bedriftens egne og forpagtede arealer tilføres husdyrgødning svarende til 1,37 DE/ha, indeholdende 29,9 kg/P/ha/år. Og at den reelle udvaskning med det ansøgte dyretryk og ansøgte sædskifte er 47,50 kg N/ha. Da sædskiftet der er anvendt i ansøgningen medvirker til at beskyttelsesniveauet der er lagt i Husdyrloven overholdes, anses det som et virkemiddel til at beskyttelsesniveauet der er lagt i Husdyrloven overholdes. Kommunen har stillet de omtalte vilkår, for at sikre at der ikke sker en merbelastning udover det der er ansøgt om, og som kommunen har foretaget sin vurdering på baggrund af. Der gøres opmærksom på, at der i denne afgørelse ikke stilles vilkår om at der skal anvendes et specifikt sædskifte, da kommunen har vurderet at det samme beskyttelsesniveau kan opnås ved at stille specifikke vilkår om effekten af det valgte sædskifte på Stenderupvej 23. Når det gælder Kommunens mulighed/pligt til at stille de aktuelle vilkår henvises der til Miljøklagenævnets afgørelse MKN-130-00108, hvor der er afgjort at der burde være stillet vilkår om at der skal anvendes et specifikt sædskifte.

Kommunen er af den opfattelse, at vilkårene kan kontrolleres med udgangspunkt en vurdering af, om driften på Stenderupvej 23 efter godkendelsen foregår i overensstemmelse med denne godkendelse og i samsvar med den ansøgte produktion.

Kommunen har valgt at forholde sig til de tal der fremgår af den nyeste pdf - ansøgningen kommunen har modtaget, det er skema nr. 3581 version 12 af den 9.07. 2009. Af ansøgningen fremgår det at der er 3 % ekstra efterafgrøder udover Plantedirektoratets krav og beregning af udvaskning af kvælstof via Farm-N er DEmax 47,50 kgN/ha og DEreel 47,50 kgN/ha.

Tommy Nørgaard Nielsens bemærkninger:

Jeg henvender mig på vegne af Tommy Nørgaard Nielsen, Stenderupvej 15, 6100 Haderslev, og skal under henvisning til Deres skrivelse af 17/7 2009 fremkomme med følgende bemærkninger til udkast til miljøgodkendelse af svinehold på Stenderupvej 23, 6100 Haderslev.:

Hvis den ansøgte tilladelse til svineproduktion gives, vil det påføre særdeles store gener for beboerne. Her tænkes især på lugt, støj og sundhedsgener.

Desuden vil ammoniakken fra den store svineproduktion lede til øget ammoniakfordampning med væsentlig forværring af miljøtilstanden til følge.

Det er velkendt, at der er omfattende humane sundhedsproblemer forbundet med at producere svin i stor skala, blandt andet stærkt invaliderende luftvejslidelser. Ny forskning fra især USA viser, at der også opstår sundhedsproblemer for mennesker, der bor i nabolaget til større svineindustrier. Udover forringet helbred må disse mennesker også leve med forringet livskvalitet.

Ejendomme, der er naboer til en stor svineproduktion, falder i værdi.

Min klient ser sig derfor nødsaget til at tage forbehold for at gøre såvel ansøger som kommunen erstatningsansvarlig, såfremt det viser sig, at en miljøgodkendelse vil medføre et væsentligt tab for ham

Min klients landsbymiljø skal også fremover være attraktivt at bosætte sig i.

Miljøos

Et svinebrug giver ikke mange arbejdspladser i området. Det får måske nærmere folk til at flytte, hvis de da ellers kan finde købere til deres huse.¹(<http://www.haugmark.dk./gylle/gylleramte/hennings/index.html>)

Den større gylleproduktion vil medføre flere lugtgener for naboerne, og flueplagen om sommeren vil tiltage. Der er på nuværende tidspunkt allerede store problemer med fluer, hvilket kun vil blive forværret af en udvidelse.

Det øgede antal transporter vil føre til mere støj og støv.

Det er velkendt, at der er tale om tunge køretøjer, der kommer til at køre i området. Min klient er i den forbindelse bekymret for børnenes sikkerhed, ligesom det vil være til yderligere gene for beboernes egen kørsel.

Der er ingen sikkerhed for, at der – som anført - ikke vil blive udsluset gylle på fredage, lørdage samt søn- og helligdage. Det beror således alene på ansøgers ord.

Der er ingen sikkerhed for, at der – som anført – aldrig køres på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal.

Der er ingen sikkerhed for, at der – som anført – ikke vil ske udbringning af husdyrgødning i week-ender og op til store fester.

Foruden de ovenfor omtalte mere generelle betragtninger, er det min klients opfattelse, at der er en række usikre momenter i udkast til miljøgodkendelse, der gør, at der fra kommunens side bør gives afslag på ansøgningen.

Hvad angår landskabelige hensyn og lys, er det min klients opfattelse, at området status som uforstyrret landskab vil blive påvirket, såfremt der gives tilladelse til udvidelsen.

Det er således min klients opfattelse, at beliggenheden af den ny stald og de nye gyllebeholdere netop vil påvirke landskabsudpegningen væsentligt.

F.eks. skal det bemærkes, at bygningshøjden vil blive højere end resten af anlægget, hvilket vil medvirke til en forstyrrelse af landskabet.

Herudover er det min klients opfattelse, at forholdene omkring dyreholdet vil kunne påvirke miljøet væsentligt, henset til de forøgelse, som der er tale om.

Min klient har herudover en væsentlig bekymring for såvel spildevands- som forureningsgenerne.

Hvad angår førstnævnte, kan det efter min klients opfattelse bestemt ikke udelukkes, at der vil være risiko for en væsentlig miljøpåvirkning.

Hvad angår forurening fra husdyrbrugets anlæg, herunder lugtgener fra samme, anføres det netop i udkast til miljøgodkendelse, at der kan forekomme lugt fra transport og udbringning af gylle.

Med en forøget kapacitet af dyr på ejendommen vil der helt ubestrideligt blive tale om forøgede gener med den konsekvens, at der vil være en påvirkning af miljøet.

Angående de berørte arealer går min klients bekymring særligt på risikoen for Nitratudvaskning fra overfladevand, idet kommunen selv vurderer, at hovedparten af ejendommens ejede og forpagtede udbringningsarealer er beliggende i Nitratklasse 1 eller 3, hvor der er risiko for udvaskning af Nitrat til overfladevand.

På trods af bemærkningerne i udkastet til miljøgodkendelse er det min klients opfattelse, at risikoen for væsentlig påvirkning i forbindelse med Nitratbelastning af grundvandsressourcerne er til stede, idet der ikke kan dokumenteres nogen sikkerhed for, at det ikke vil ske.

Endelig er der spørgsmålet om risikoen for påvirkning af de omkringværende naturarealer.

I udkast til miljøgodkendelse nævnes det netop, at der er flere § 3 beskyttede naturområder beliggende på eller grænsende op til ejendommens udbringningsarealer.

De enkelte områder fremgår således nærmere af 4. sidste afsnit på side 24 i udkast til miljøgodkendelse.

I den forbindelse er det min klients opfattelse, at selv om der fra kommunens side stilles krav om, at de omtalte § 3 områder ikke må påvirkes væsentligt af projektet, er der ikke nogen garanti for, at det ikke vil ske.

Er der først givet tilladelse med efterfølgende påvirkning kan det i værste fald vise sig meget vanskeligt at reetablere tilstanden i de berørte områder, hvis overhovedet muligt.

I den forbindelse har kommunen således selv dokumenteret, at der er en overtrædelse af et § 3 forhold på mark nr. 2-0, hvor det kan konstateres, at en registreret sø er forsvundet fra arealet indenfor en kort årrække, og efter at Naturbeskyttelsesloven trådte i kraft i 1992.

Min klient kan således kun frygte, at der er forøget risiko for, at tilsvarende overtrædelse vil ske også fremover.

Endelig er der naturligvis hensynet til dyre- og plantelivet på de omtalte arealer, hvor en række arter er truet, således som det fremgår af side 28 til 31 i udkast til miljøgodkendelse.

I den forbindelse er det ikke nok med fine hensigtserklæringer fra kommunens side om, at de stillede vilkår til projektet findes at være tilstrækkelige for ikke at medføre væsentlig negativ påvirkning af levesteder og bestande af de truede dyrearter i området.

Min klient er således sammenfattende af den opfattelse, at der ikke bør gives tilladelse til ansøgningen om udvidelse, idet man ikke ønsker yderligere gener fra ejendommen, end tilfældet er allerede.

I den forbindelse bør det ikke være afgørende, at det af udkast til miljøgodkendelse fremgår, at en fortsættelse af bedriften som hidtil vil betyde en afvikling set i forhold til den generelle samfundsøkonomiske udvikling.

Denne vurdering er således helt udokumenteret.

Kim H. Nielsen og Bente R. Kruses bemærkninger:

Klage, kommentar, indsigelse, veto.

Vi ved ikke hvad vi skal kalde dette, Nabohøring, Vi har nu boet 20år på denne adresse, der er blevet udvidet meget i de 20år og vi har aldrig klaget men nu går der for vidt.

De nye stalde og gylle beholdere er længere mod Nord og derved kommer disse ud i den Vestenstrømning som vores hus ligger i, nu har vi jo vestenvind ca. 300dage om året. Indtil nu har vi ikke haft de store gener af de eksisterende stalde og gylletanke Der står at der er anslået ca. 971 gylletransporter... det er for os det samme som 1000...hver vej. Det er 2000 transporter i alt..det er det samme som 6 gange døgnet året rundt. Vi ved godt at det vil være i en periode over et par måneder meget koncentreret med måske 60 transporter i døgnet, disse transporter medfører også i tørre perioder ufatteligt meget støv som vil hvirvles op og lægge sig på huset, bilerne og alt hvad der står udenfor, i våde perioder vil vejene ligne jordveje eller mudderveje Med en så stor ny besætning, kan vi godt se at det ikke vil være den eneste gene der vil være.

Der skal afhentes slagtesvin, der skal leveres foder og det vil blive på alle tider af døgnet. Det er ufattelig meget transport lige ude for vores hus og utroligt meget støj. De måneder der vil køres gylle ud er der jo ikke lugtgenen alene, vi tænker også på at når det bliver sommer, så skal der ventileres for at svinene ikke dør af varme og da stalden kommer til at ligge som anført, så vil vi konstant have enten gylle eller svine lugt.

Fluerne vil også være en gene, som forhindrer os i at benytte vores terrasse eller altan til udendørsspising og ophold, eller have vinduer og døre stående åbne, vi føler at vi kommer til at bo i et fængsel, hvor alt kommer til at lugte af svin eller gylle og hvor vi skal have ørepropper i når vi sover og støvmaske på når vi går ud, samt skal vi have 365 turs kort inde på tanken fordi vi skal vaske vores biler dagligt.

Værdien på huset vil blive meget lav, formodentligt tab i procent 80 % hvis huset ikke nærmest er usælgeligt

Ud over dette vil der også være så meget næring i luften af ammoniak og kvælstof, at alt vil blive grønt af alger, det kan da ikke være sundt.

Haderslev Kommunes bemærkninger til Tommy Nørgaard Niensens, Kim H. Nielsen og Bente R. Kruses bemærkninger:

Ved reguleringen af husdyrbruget Stenderupvej 23 har kommunen fulgt den praksis som Miljøklagenævnet har fastlagt i blandt andet afgørelsen med J.nr. MKN-100-00112. Landzonen anses som landbrugets erhvervsområde, og beboere af boliger i landzonen derfor må acceptere visse af de ulemper, som kan være forbundet med at være nabo og eller berørt af aktiviteten på et landbrug.

Det er Haderslev Kommunes vurdering at der i godkendelsen er stillet vilkår der sikrer at Landbruget efter udvidelsen overholder alle lovgivningsmæssige krav mht. til støj, transport, støv, fluer, spildevand, lugt, ammoniakemission m.v. I tillæg er der efter en konkret vurdering stillet skærpede vilkår for at reducere de gener naboer og berørte

påføres af aktiviteten på landbruget Stenderupvej 23 efter udvidelsen. Der gøres opmærksom på at vilkår er bindende, og at det er strafbart at tilsidesætte vilkår knyttet til en godkendelse efter Husdyrloven.

Lugt

Kommunen er dog opmærksom på at geneafstanden fra husdyrbruget Stenderupvej 23 til enkeltbeboelser i landzone stiger fra førsituationen til eftersituationen på grund af den større husdyrproduktion. Der er Haderslev Kommunes vurdering at der i godkendelsen er stillet vilkår der sikrer at landbruget efter udvidelsen overholder alle lovgivningsmæssige krav mht. lugt.

Af lugt reducerende tiltag på Stenderupvej 23 kan nævnes at de nye gyllebeholdere etableres med fast overdækning. Fast overdækning på en gyllebeholder er et effektivt tiltag til at hindre lugtemission fra gyllebeholdere. I tillæg er der i godkendelsen stillet vilkår om at der ikke må håndteres gylle på anlægget på lørdage, søn og helligdage for at minimere lugtgenerne fra gyllebeholderen og for at sikre hensynet til de omkringboende.

I tillæg er der stillet vilkår vedr. at bedriften og dens omgivelser skal drives og renholdes således at lugtgener så vidt muligt begrænses. Landbrugsdriften må uden for ejendommens areal ikke give anledning til lugt- gener, som af tilsynsmyndigheden vurderes til at være væsentlige.

Det fremgår af bilag 2, kort over placering af anlæg, at beboelsen Sparlundvej 35 før og efter udvidelsen ligger øst til østsydøst for de enkelte delanlæg på Stenderupvej 23. Således kan det forventes at ejendommen Sparlundvej 35 alene på baggrund af de dominerende vindretninger ikke vil blive mere udsat for lugtgener end de hidtil har været.

I ansøgningne har ejer vist at der på ejendommen håndteres gylle i overensstemmelse med "godtlandmandskab". Det er oplyst at gyllen udbringes ikke på søndage og helligdage, der køres aldrig op til beboelsesejendomme på lørdage og ikke op til store fester (for så vidt, at der er kendskab hertil). Videre at gyllen ikke udsluses på fredage, lørdage samt søn- og helligdage. For at sikre de omboende mod gener i forbindelse med gyllehåndtering er der stillet vilkår i godkendelsen om at der ikke må foretages håndtering, herunder omrøring og udbringning af husdyrgødning fra anlæg lørdag, søn- og helligdage. Der er også stillet vilkår om at transport med gylle altid skal tilrettelægges således, at der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.

Det vurderes af Haderslev Kommune, at de lugtgener der kan forventes fra driften af husdyrbruget Stenderupvej 23, er af et omfang beboere af enkeltboliger i landzonen må acceptere.

Lovkrav

Der oplyses i ansøgningen at der aldrig køres på vandmættet, oversvømmet, frosen eller snedækket areal. Dersom der køres gylle ud på vandmættet, oversvømmet, frosset eller snedækket areal, vil det være strafbart jævnfør Bek. nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage mv.

Transport på offentlig

Når det gælder transport på offentlig vej reguleres den af Færdselsloven og øvrige bestemmelser, der er fastsat af Justitsministeriet. Denne regulering tillader at færdes ad de aktuelle veje, uanset mængden af køretøjer og tidspunkt af døgnet.

Når det gælder børns sikkerhed og gener for de øvrige beboeres kørsel på Stenderupvej og Sparlundvej, så har Kommunens vejafdeling været på besigtigelse og ikke fundet anledning til at Stenderupvej 23 skulle pålægges restriktioner vedr. kørsel på de offentlige veje. Det har også i kommunens vurdering indgået at bebyggelsen ikke er at betragte som samlet bebyggelse, og at der ikke ligger børneinstitutioner i området.

Det vurderes af Haderslev Kommune, at de støjgener transporten på offentlig vej i forbindelse med driften af Stenderupvej 23 medfører, er af et omfang beboere af boliger i landzonen må acceptere. I denne vurdering har det indgået at beboelserne langs med Stenderupvej og Sparlundvej ikke er at betragte som samlet bebyggelse.

Hvis det er rigtigt at de offentlige veje der køres på i forbindelse med landbrugsdriften på Stenderupvej 23 bliver omdannet til "Jordveje eller mudderveje", så er det en overtrædelse af både Færdselsloven som politiet håndhæver og Lov om vinter vedligeholdelse og rengøring, som Kommunen håndhæver. Dersom gældende lov overtrædes, har den håndhævende myndighed pligt til at håndhæve loven dersom den har kendskab til et ulovligt forhold. Det er kommunens vurdering at støjgener fra en asfalteret vej er begrænsede, og at risikoen for at den omdannes til en muddervej er begrænset, såfremt den rengøres i henhold til gældende lovgivning.

Støj fra anlæg

Hvad angår støj, er der fastsat vilkår vedr. støj fra anlæg og den interne transport på ejendommen, og i tilfælde af konstaterede overskridelser, skal der på Stenderupvej 23 foretages støjdæmpende tiltag. Støj forventes dog ikke at blive et problem, med den afstand, der er til naboer.

Uforstyrret landskab

På baggrund af indsigelsen er et vilkår vedr. udendørs belysning ændret til følgende: Udendørs belysning og lys fra stalde må ikke medføre lysgener for omkringboende eller skæmme landskabet på en måde som af tilsynsmyndigheden vurderes at være væsentlige.

Dermed sikres det at også det uforstyrrede landskab ikke bliver skæmmet af udendørsbelysning.

Videre er teksten i vurderingen ændret til følgende:

Den nye stald og de nye gyllebeholdere opføres i tilknytning til eksisterende anlæg. På den baggrund og på baggrund af de stillede vilkår om afskærmende beplantning vurderes det at beliggenheden af anlægget ikke påvirker landskabsudpegningen væsentligt.

Fluer

Kommunen har ved at stille vilkår 118 sikret at der efter at godkendelsen bliver meddelt, vil blive ført effektiv fluebekæmpelse og forebyggende foranstaltninger mod fluer på Stenderupvej 23. Kommunen har efterfølgende pligt til at følge op på vilkåret i forbindelse med kommunens miljøtilsyn på ejendommen. Ligeledes har kommunen

pligt til at følge op på eventuelle klager vedr. fluegener der er forårsaget af driften på et husdyrbrug.

Tillige har ansøger overfor Kommunen tilkendegivet at han i lyset af de foreliggende indsigelser meget gerne kontaktes, når/hvis problemet opstår igen, så man evt. i samarbejde med kommunen kan fastlægge, hvor fluerne stammer fra og finde ud af hvilke evt. yderligere tiltag der er behov for.

Værdiforringelse af fast ejendom

Der er efter lovgivningen ikke mulighed for at tage stilling til spørgsmål om eventuel værdiforringelse af fast ejendom. Hvilket Miljøklagenævnet også har fastslået i afgørelsen med J.nr. MKN-100-00112.

Sundhedsproblemer

Kommunen har ikke kendskab til at der skulle være humane sundhedsproblemer forbundet med at bo i nabolaget til større svineproduktioner, så længe svinebruget er reguleret således at der ikke opstår væsentlige gener for de omkringboende. I den forbindelse gøres der opmærksom på, at kommunen mener at Stenderupvej 23 med denne godkendelse er reguleret tilstrækkeligt til at der ikke vil opstå væsentlige gener for omkringboende. Og at der med godkendelsen er åbnet op for at kræve afværgende foranstaltninger, såfremt der mod formodning opstår væsentlige gener for de omkringboende.

Øget algevækst

Miljøklagenævnet har fastslået i afgørelsen med J.nr. MKN-100-00112 at selv om algevækst under visse omstændigheder kan være en reel gene for naboer til et husdyrbrug, så er det en gene, der først og fremmest er af æstetisk karakter. På den baggrund vurderer Haderslev Kommune, at gener som øget algevækst er en af de gener der kan være forbundet med at bo i nærheden af et landbrug.

Ammoniakbelastningen

Der er i godkendelsen vurderet at ingen af de omtalte § 3 områder inden for 1000 meter af anlægget kan vurderes som blivende væsentligt påvirket af projektet. Det vurderes ligledes at ammoniakbelastningen fra anlægget til Habitatområdet er upåviselig og derfor uden betydning både som enkeltprojekt og akkumuleret effekt med andre landbrug. Når det gælder de Natura 2000 arealer der ligger i tilknytning til udbringningsarealerne vurderes det at de stillede vilkår for nedbringelse af kvælstofdepositionen samt nedsat risiko for overfladeafstrømning at være tilstrækkeligt for at projektet ikke har en væsentlig effekt.

Nitratudvaskning til overfladevand, nitratbelastning af grundvandsressourserne, overtrædelse af et § 3 forhold og truede arter

Kommunen har ikke yderligere at tilføje i forhold til det der står om emnerne i kapitel " Nitratudvaskning – overfladevand", "Nitratudvaskning – grundvand" og "Naturarealer og Natura 2000 ".

Spildevand

Der er stillet vilkår om at nedrosle udledning af overfladevand fra befæstede arealer inkl. tagvand til recipienter (søer og vandløb herunder dræn). Vilkåret er stillet for at kunne reducere vandføringen i Spangsbæk ved nedbørsbegivenheder og dermed beskytte vandløbets dyreliv, reducere erosionsrisikoen og udvaskningen af organisk materiale og næringsstoffer. Der er også stillet vilkår om at sanitært spildevand fra beboelser og evt. mandskabsrum skal ledes til særskilt spildevandsanlæg. Dermed er der sikret at spildevand håndteres korrekt på ejendommen Stenderupvej 23 og at spildevand fra ejendommen ikke vil udgøre en væsentlig miljøpåvirkning.

Miljøgodkendelse

KONKLUSION

Kommunens samlede vurdering

De hovedhensyn, der har været bestemmende for afgørelsen, er:

- anvendelse af bedste tilgængelige teknik,
- beskyttelse af overfladevand og natur med dens bestand af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som Natura-2000 område eller udpeget som særligt sårbart overfor næringsstofpåvirkninger,
- begrænsning af eventuelle gener for naboer fra luftforurening samt støj- og lugtgener,
- sikring af korrekt affaldshåndtering,
- beskyttelse af jord og grundvand,
- sikring af recipienter og spildevandsafledning,
- bevaring af væsentlige landskabelige værdier.
- Endvidere er miljøgodkendelsen behandlet i henhold til de retningslinjer, der i dag er til rådighed for vurdering af Natura-2000 områder, og for at opnå en god miljøtilstand i vandmiljøet.

Den ansøgte produktion vurderes efter en konkret vurdering til ikke at give anledning til væsentlige påvirkninger/gener for lokale naturområder og omkringboende, miljø og landskab hvis produktionen drives som ansøgt med tilføjelser og ændringer som følge af sagsbehandlingen, og hvis Vilkår i denne miljøgodkendelse efterkommes.

Den ansøgte produktion vurderes samlet set til ikke at tilsidesætte regler om miljøgodkendelse af husdyrbrug. Som følge heraf kan Haderslev Kommune meddele miljøgodkendelse.

OFFENTLIGGØRELSE, KLAGEVEJLEDNING OG UNDERRETNING

Offentliggørelse

Meddelelse om miljøgodkendelse i henhold til Husdyrbruglovens § 12, stk. 2 for Stenderupvej 23 matr. nr. 12 m. fl. Grarup ejerlav, Grarup vil blive annonceret i Haderslev ugeavis onsdag d. 30.09. 2009.

Klagevejledning og søgsmål

Godkendelsen kan påklages til Miljøklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jf. Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug § 84 - 87.

En eventuel klage skal indgives skriftligt og stiles til Miljøklagenævnet, men sendes til Haderslev Kommune, som umiddelbart efter klagefristens udløb sender klagen videre til Miljøklagenævnet ledsaget af denne afgørelse og det materiale, som er indgået i sagens bedømmelse.

Klagefristen er 4 uger fra offentliggørelsen, hvilket betyder, at en eventuel klage skal være Haderslev Kommune i hænde senest d. 28.10. 2009 ved kontortids ophør kl. 15.

Ansøgeren vil ved klagefristens udløb få besked, såfremt der er modtaget klager.

Søgsmål kan anlægges for domstolene i henhold til § 90 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v. Ønskes afgørelsens gyldighed afprøvet ved domstolene, skal sagen være anlagt inden 6 måneder efter godkendelsen er offentliggjort eller, hvis sagen påklages, inden 6 måneder efter at den endelige administrative afgørelse foreligger.

En klage over miljøgodkendelsen har ikke opsættende virkning, medmindre Miljøklagenævnet bestemmer andet, jf. § 81 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v. Godkendelsen må ikke udnyttet før klagefristens udløb, og såfremt der indkommer klager ikke før Miljøklagenævnet har truffet afgørelse.

Udsendelsesliste

Denne afgørelse er sendt til:

Pr post:

- Ansøger, Niels Agerbo Hansen, Stenderupvej 23, 6100 Haderslev.
- Kolding Kommune Teknisk Forvaltning, Nytorv 11, 6000 Kolding.
- Ejer af aftaleareal: Hans Chr. Kehlet, Avnøvej 97, 6100 Haderslev.
- Ejer af aftaleareal: Hans Axel Pedersen, Mejerivej 5, 6580 Vamdrup.
- Ejer af forpagtet areal: A. J. From, Grarupvej 24, 6100 Haderslev.
- Ejer af forpagtet areal: Halk Sogns menighedsråd. Halkvej 50 Halk, 6100 Haderslev.
- Part: Tommy Nørgaard Nielsen. Stenderupvej 15, 6100 Haderslev.

- Part: Kim H. Nielsen og Bente R. Kruse. Sparlundvej 35, 6100 Haderslev.
- Øsby Vandværk og Sverdrup Vandværk I/S V/Egon Ravn, Hellehøj 5, Øsby, 6100 Haderslev .

Pr e-mail med vedhæftet fil:

- Ansøgers konsulent Ulla Refshammer Pallesen, LandboSyd Peberlyk 2, 6200 Aabenraa, urp@landbosyd.dk.
- Miljøministeriet, miljøcenter Ribe, Sorsigvej 35, 6760 Ribe
E-mail: post@rib.mim.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København
E-mail: dn@dn.dk
- Det Økologiske råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N
E-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- DOF, Vesterbrogade 140, 1620 København V.
E-mail: natur@dof.dk

Pr e-mail med link til kommunens hjemmeside

- Embedslægerne i Region Syddanmark, Sorsigvej 35, 6760 Ribe
E-mail: syd@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, 7000 Fredericia
E-mail: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Wormstrupvej 2, 7540 Haderup
E-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd
E-mail: ae@aeraadet.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postboks 12188, 1017 København K.
E-mail: fbr@fbr.dk
- Lokalfd. Danmarks Naturfredningsforening Haderslev, Bent Karlsson, Højgårdsvej 9, Brøndlund, 6500 Vojens
E-mail: bent.karlsson@mail.dk
- Lokalfd. Danmarks Sportsfiskerforbund, Tom Donbæk, Vestergade 25, 6510 Gram
E-mail: td@ledon.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Worsaaesgade 1, 7100 Vejle
E-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- DOF Sønderjylland v/ Jørn V. Sørensen, Kongevej 64, 6100 Haderslev
E-mail: haderslev@dof.dk

BILAG

Bilag 1. Grundlag for vilkår og lovgivning

Gældende lovgivning og generelle regler for driften af landbrugsejendommen, og håndtering af diverse produkter anvendt på ejendommen forudsættes kendt og skal følges.

Godkendelsens Vilkår er meddelt med baggrund i kommunens vurderinger og i følgende af Miljøstyrelsens love, bekendtgørelser, vejledninger og orienteringer:

- Bek. om tiladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug.
- Vejledning 2006 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug
- Vejledning nr. 2/2001 Luftvejledningen
- Vejledning nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder
- Vejledning nr. 6/1984 Måling af ekstern støj fra virksomheder
- Vejledning nr. 6/1997 om kontrol af gyllebeholdere
- Vejledning om logbog for beholdere med flydende husdyrgødning
- Vejledning nr. 7/1993 om Erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.m.
- Vejledning nr. 3/1994 om tilsyn med landbrug
- Vejledning nr. 12/1992 Om Håndhævelse af Miljøbeskyttelsesloven
- "Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde" udgivet af FMK

Lovgivning

Udover Vilkårene i nærværende miljøgodkendelse er virksomheden underlagt bestemmelserne i gældende love og bekendtgørelser.

- Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (Lov nr. 1572 af 20. december 2006)

Udover Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, kan bl.a. følgende love og bekendtgørelser, regulativer og forskrifter være relevante for virksomheden:

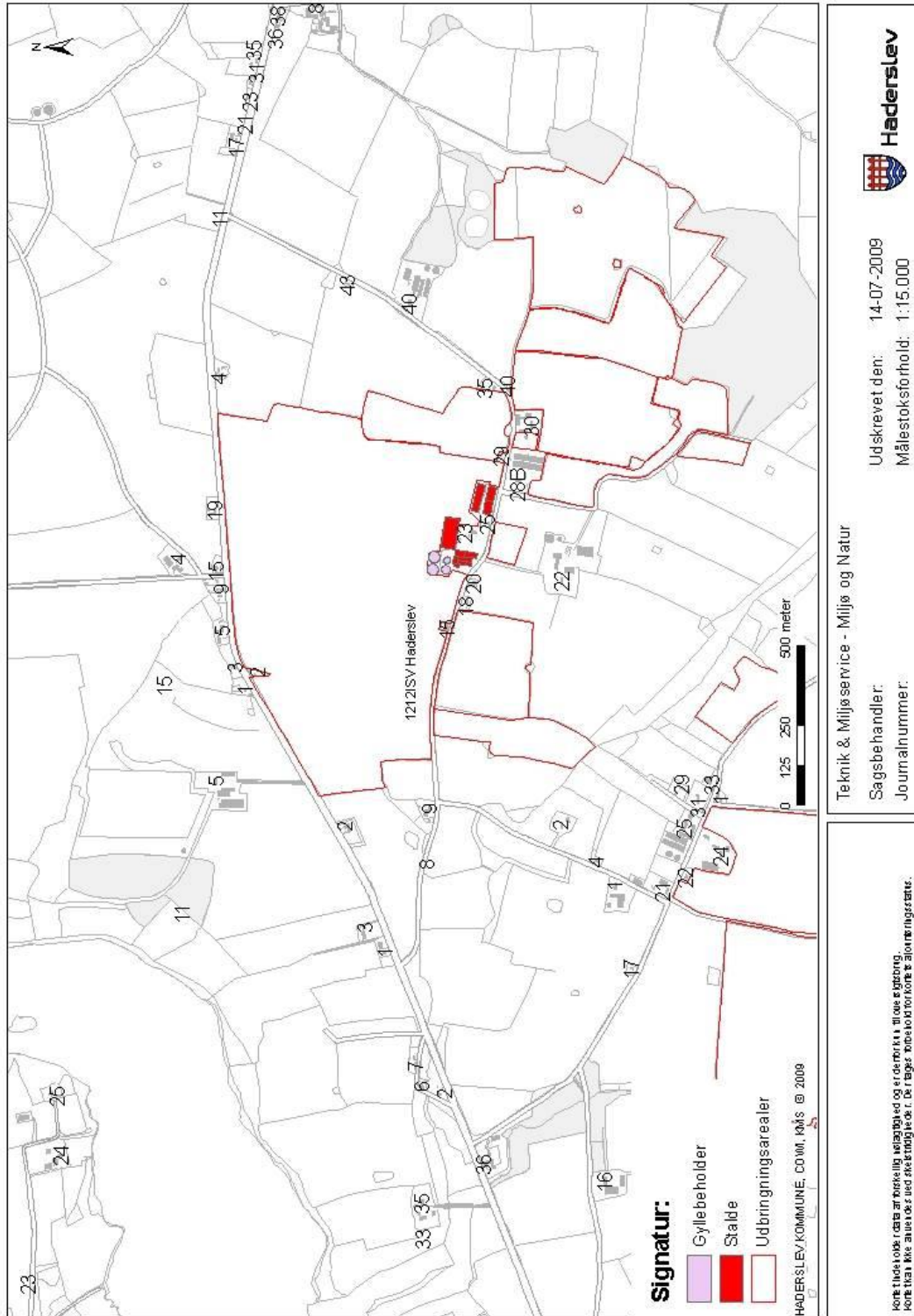
- Miljøbeskyttelsesloven (Lov nr. 358 af 6. juni 1991)
- Lov om miljøbeskyttelse (LBK nr. 1757 af 22/12/2006)
- Naturbeskyttelsesloven (Lov nr. 749 af 21. juni 2007)
- Vandløbsloven (Lov nr. 89 af 21. juni 2007)

- Bek. nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.
- Bek. nr.1634 af 13. december 2006 om affald.
- Bek. nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. med senere ændringer
- Bek. nr. 1152 af 23. november 2006 om husdyrhold og arealkrav.
- Bek. nr. 723 af 12. december 1997 om kontrol af beholdere for flydende husdyrgødning, ensilagesaft og spildevand.
- Bek. nr. 360 af 24. maj 1993 om undervisning for erhvervsmæssige brugere af bekæmpelsesmidler samt ændringer heraf.
- Bek. nr. 533 af 18. juni 2003 om bekæmpelsesmidler..
- Bek. nr. 1641 af 13. december 2006 Olie-tankbekendtgørelsen
- Bek. nr. 408 af 1. maj 2007 Bekendtgørelse om internationale naturbeskyttelsesområder.

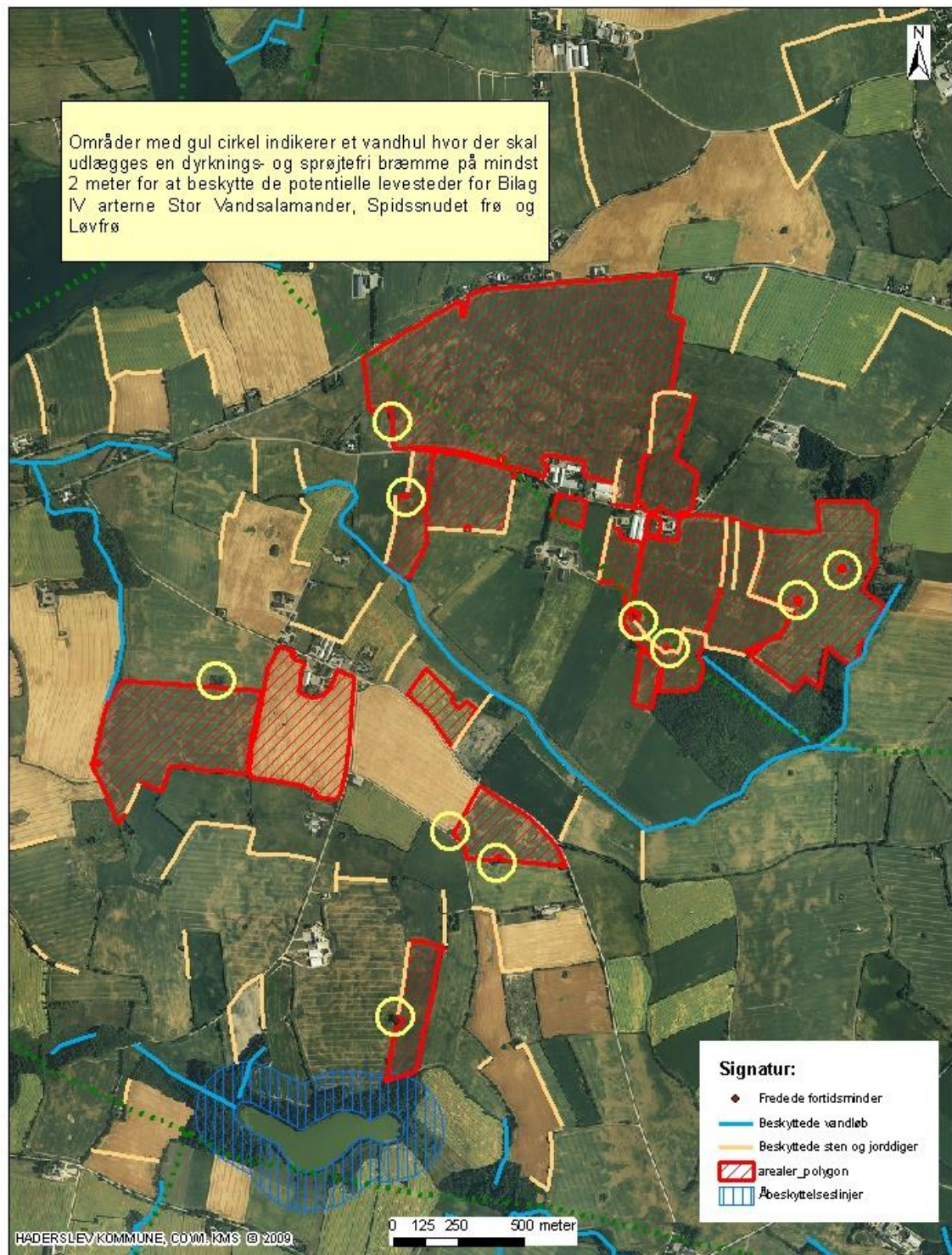
- Haderslev Kommunes regulativ for erhvervsaffald

Det skal understreges, at reglerne kun er gældende, så længe de tilgrundliggende bestemmelser gælder. Der kan tilsvarende i fremtiden vedtages nye bestemmelser, der vil kunne medføre andre regler for virksomhedens aktiviteter.

Bilag 2. Kort over placering af anlæg

Bilag 3 Kort over naturarealer

Stenderupvej 23 Naturarealer

Bilag 3a

Kortet indeholder data af forskellig nøjagtighed og er derfor kun til orienteringsbrug.
Kortet kan ikke anvendes med skælvindingsret. Der tages forbehold for kortets ajourføringsstatus.

Teknik & Miljøservice - Miljø og Natur

Sagsbehandler: rbaj

Journalnummer:

Udskrevet den: 10-07-2009

1:20.000

Bilag 3b
Stenderupvej 23 - naturarealer

Kortet indeholder data af forskellig nøjagtighed og er derfor kun til orienteringsbrug.
Kortet kan ikke anvendes ved skelstridigheder. Der tages forbehold for kortets ajourføringsstatus.

Teknik & Miljøservice - Miljø og Natur

Sagsbehandler: rbaj

Journalnummer:

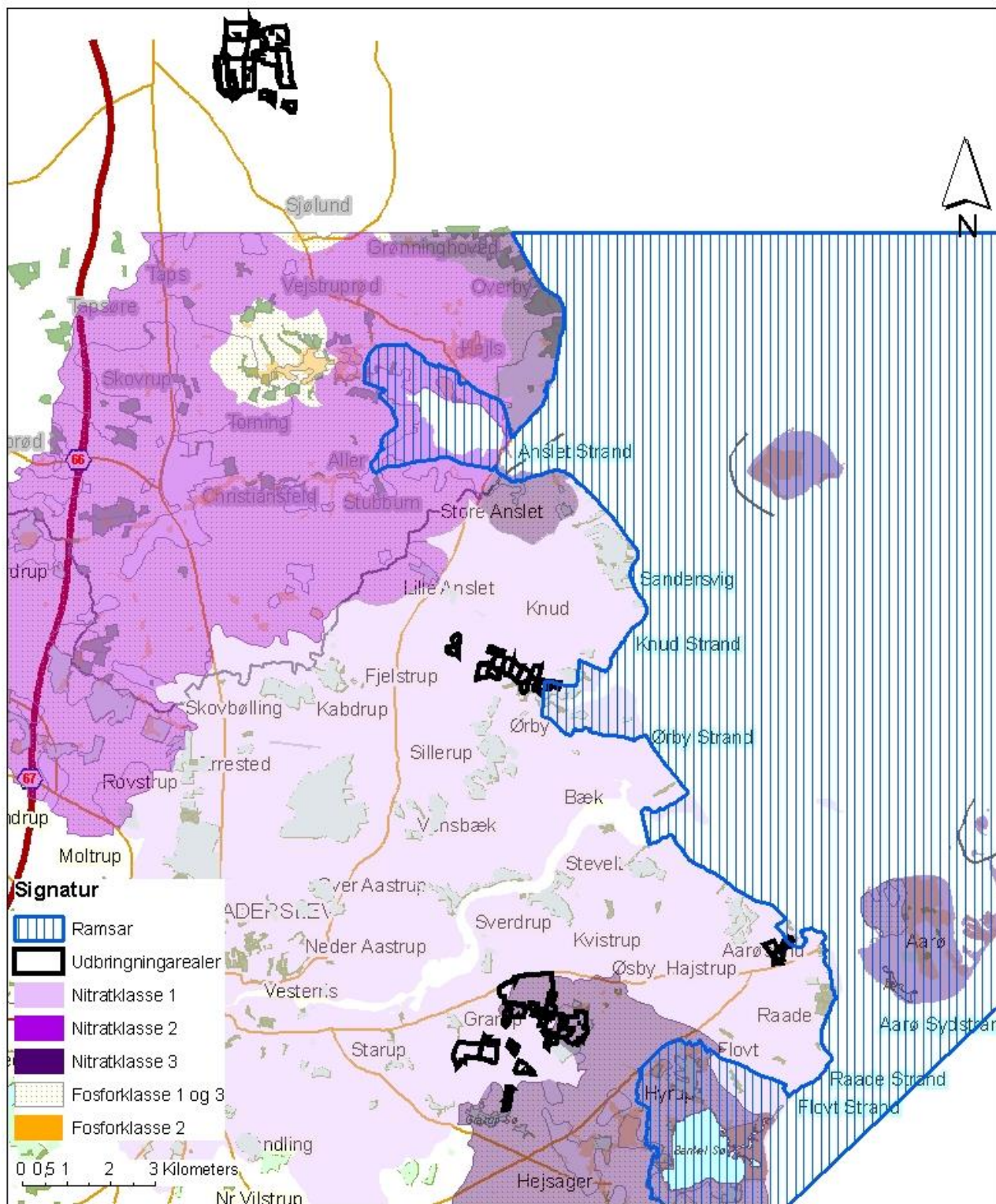
Udskrevet den: 10-07-2009

1:10.000

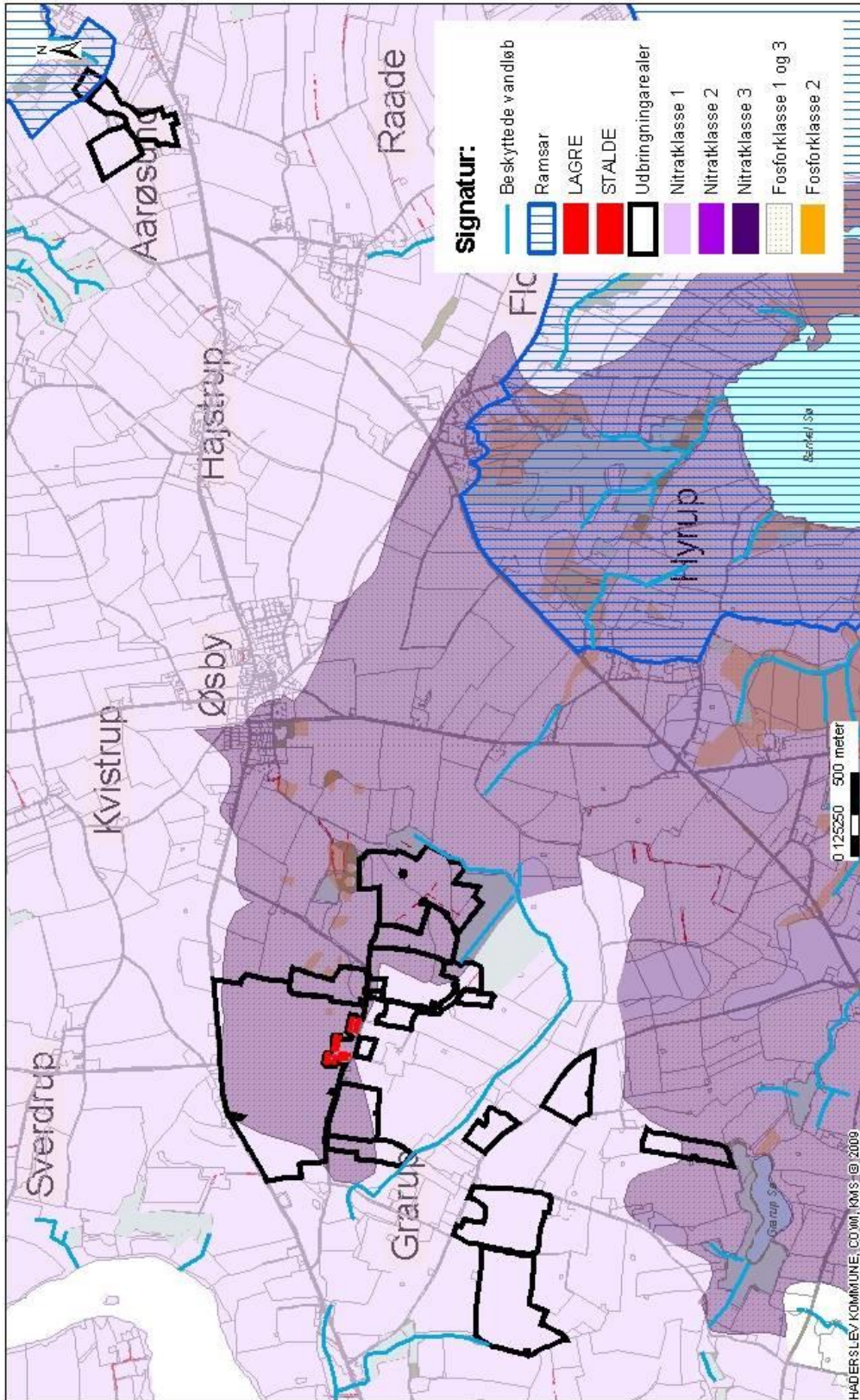

Haderslev

Bilag 4. Kort A over næringsstoffølsomme områder/arealer i Haderslev Kommune

Bilag 5. Kort B over næringsstoffølsomme områder/arealer

Haderslev Kommune logo

Teknik & Miljøservice - Miljø og Natur

Sagsbehandler: _____

Journalnummer: _____

Udskrevet den: 14-07-2009

Målestoksforhold: 1:30.387

Kortet indeholder data af teknisk, vejagte og erstatnings karakter. Til alle søgninger, kort skal altid anvendes med størrelsesforhold og i de rigtige kontekstuelle og planmæssige sammenhænge.

Bilag 6. Placeringen af afhentningspladsen til døde grise

Bilag 7. Beredskabsplan

Bilag 8. Ansøgning